

MTS

SUOMALAISTEN MIELIPITEITÄ ULKO- JA TURVALLISUUSPOLITIIKASTA, MAANPUOLUSTUKSESTA JA TURVALLISUUDESTA

MAANPUOLUSTUSTIEDOTUKSEN SUUNNITTELUKUNTA

Tiedotteita ja katsauksia

27.1.2004

1/2004

Saatteeksi

Tässä tutkimuksessa on selvitetty suomalaisten mielipiteitä Suomen ulkopolitiikan sekä turvallisuus- ja puolustuspolitiikan kysymyksistä. Mukana on myös Euroopan unionin ulkopolitiikan hoitamista sekä Euroopan unionin yhteisen puolustuksen järjestämistä koskevia kysymyksiä. Kansalaisilta on kysytty näkemyksiä myös siitä, miten he ajattelevat Suomen ja suomalaisten turvallisuuden kehittyvän seuraavan viiden vuoden aikana, sekä turvallisuuteen ja turvattomuuteen vaikuttavista tekijöistä. Kysymyksiä oli kaikkiaan 16, joista viisi on sellaisia, joita MTS:n tutkimuksissa ei ole aiemmin esitetty.

Tutkimuksen on toteuttanut Taloustutkimus Oy Maanpuolustustiedotuksen suunnittelukunnan (MTS) toimeksiannosta osana omnibustutkimusta. Tutkimuksessa haastateltiin 986 henkilöä 1.-17.12.2003 välisenä aikana. Aineisto koottiin henkilökohtaisin haastatteluin atk-avusteisella haastattelujärjestelmällä (CAPI). Kohderyhmänä oli maamme 15-74-vuotias väestö Ahvenanmaan maakuntaa lukuun ottamatta. Otos muodostettiin kiintiöpoiminnalla, jossa kiintiöinä olivat kohderyhmän ikä-, sukupuoli-, alue- ja kuntatyypijakaumat. Haastatteluja tehtiin 97 paikkakunnalla, joista kaupunkeja oli 45 ja muita kuntia 52. Otos on painotettu kohderyhmää vastaavaksi. Haastattelutyöhön osallistui 63 Taloustutkimus Oy:n tutkimushaastattelijaa. Kokonaistuloksen keskimääräinen virhemarginaali on 95 prosentin luotettavuustasolla 2,5 prosenttiyksikköä kumpankin suuntaan.

Tutkimusta tulkittaessa on muistettava, että suuremmista puolueista saadaan luotettavampia tietoja kuin pienemmistä puolueista, joiden kannattajia otoksessa oli lukumääräisesti vähemmän. Tilastollisesti RKP:n tulokset eivät ole luotettavia. Tutkimuksessa kysyttiin: Mitä puoluetta äänestitte viime eduskuntavaaleissa? Haastateltavista 69,3 prosenttia (683) ilmoitti äänestyskäyttäytymisensä, kun taas 30,7 prosenttia (303) jätti sen ilmoittamatta.

Raportissa on kirjallinen osa ja kuvat, jotka tarkentavat tekstiä. Kuvissa näkyvät myös MTS:n aikasarjat kulloisenkin kysymyksen osalta. Osasta kysymyksiä on yhtenäinen aikasarja vuodesta 1964 lähtien. Kysymysten laadinnasta ovat vastanneet MTS:n työjaosto ja tutkimusjaosto. Raportin on laatinut MTS:n tutkimusjaosto. Kuvien toteutuksesta on vastannut toimistos sihteeri Tiina Takala. Tämä raportti samoin kuin neljän aiemmankin vuoden tutkimusraportit on luettavissa MTS:n nettisivuilta osoitteesta: www.defmin.fi => pikalinkki MTS => tutkimusraportit.

Sisällysluettelo

Enemmistö suomalaisista kannattaa sotilaallista liittoutumattomuutta	3
Jos liittoudutaan sotilaallisesti, Nato paras vaihtoehto	3
Enemmistö suomalaisista uskoo Suomen olevan sitoutumassa Naton jäsenyyteen	4
Nykyiset rauhanturvaamis- ja kriisinhallintatehtävät riittäisivät Euroopan unionille	4
Mikäli Euroopan unionille yhteinen puolustus, niin jäsenmaiden omin voimin	5
Mikäli Euroopan unionille yhteinen puolustus, Suomen oltava mukana	5
Suomi rauhanturvaamis- ja kriisinhallintatehtäviin myös sotaa käyville alueille	6
Rauhanturvatoiminnalla oltava YK:n valtuutus	6
Suomalaisten puolustustahto korkealla	6
Puolustusmäärärahojen tasoon ollaan tyytyväisiä	7
Yleisellä asevelvollisuudella kansalaisten suuren enemmistön tuki	7
Suomen ulkopoliittikkaa hoidettu hyvin	7
Suomalaiset luottavat Euroopan unionin ulkopoliittikan hoitoon	8
Usko turvallisempaan tulevaisuuteen kasvanut	8
Joukkotuhoaseet ja kansainvälinen terrorismi lisäävät eniten turvattomuutta	8
Puolustusmäärärahojen tasoon ollaan tyytyväisiä	9
Yleisellä asevelvollisuudella kansalaisten suuren enemmistön tuki	9
Suomen jäsenyys Euroopan unionissa lisää turvallisuutta	9
MTS:n tutkimusjaosto 2003 - 2007	33

Enemmistö suomalaisista kannattaa sotilaallista liittoutumattomuutta

Kaksi kolmasosaa suomalaisista, 65 prosenttia, katsoo, että Suomen tulisi pysyä sotilaallisesti liittoutumattomana. Naiset ja miehet kannattavat sotilaallista liittoutumattomuutta yhtä paljon, 65 ja 64 prosenttia. Liittoutumattomuus saa eniten kannatusta alle 25 000 euroa vuodessa ansaitsevien (70 %), Itä- ja Pohjois-Suomessa asuvien (69 %), työväestön (67 %) ja alemman koulutuksen saaneiden (69 %) keskuudessa. Nuoret tukevat jonkin verran muita ikäryhmiä enemmän liittoutumattomuutta: 15-24-vuotiaat 68 prosenttia, muut ikäryhmät 63-66 prosenttia. Selvä enemmistö vihreiden kannattajista (74 %), RKP:n (73%), Vasemmistoliiton (68%), keskustan (67%) ja SDP:n (66%) sekä vähemmistö kokoomuksen kannattajista (43 %) tukee sotilaallista liittoutumattomuutta.

Neljännes kansalaisista, 24 prosenttia, puolestaan katsoo, että Suomen tulisi pyrkiä liittoutumaan sotilaallisesti. Sotilaallisen liittoutumisen kannatusta selittävät jonkin verran sukupuoli, koulutus- ja tulotaso, ammatti, asuinpaikka ja puoluekanta. Miehistä liittoutumisen kannalla on 29 prosenttia, naisista 20 prosenttia, yliopistokoulutuksen saaneista 35 prosenttia ja alemman koulutuksen saaneista 20 prosenttia, yli 35 000 euroa vuodessa ansaitsevista 33 prosenttia, mutta alemmissa tuloryhmissä vain 20-23 prosenttia, toimihenkilöinä tai yrittäjinä toimivista 30 prosenttia ja työväestöstä 21 prosenttia sekä Itä- tai Pohjois-Suomessa asuvista 21 prosenttia ja muualla Suomessa asuvista 25-26 prosenttia. Ikäryhmien kesken ei ole merkittäviä eroja.

Sotilaallista liittoutumista kannattaa kokoomuksen kannattajista yli puolet, 51 prosenttia, RKP:n 27 prosenttia, keskustan ja SDP:n 24 prosenttia, Vasemmistoliiton 23 prosenttia ja vihreiden kannattajista 15 prosenttia. Vuoteen 2002 verrattuna suurimpien puolueiden kannattajien kohdalla sotilaallisen liittoutumisen kannatus on kasvanut: kokoomuksessa 14 prosenttiyksikköä, Vasemmistoliitossa 11, SDP:ssä ja keskustassa neljä prosenttiyksikköä. Vihreiden kohdalla ei ole tilastollisesti merkittävää muutosta. *(kuva 1)*

MTS on esittänyt tämän saman kysymyksen vuodesta 1996 lähtien. Sotilaallisen liittoutumattomuuden kannatus on vaihdellut 60-79 prosentin välillä. Vuonna 2002 sotilaallista liittoutumattomuutta kannatti 70 prosenttia. Sotilaallisen liittoutumisen kannatus on vaihdellut 16-29 prosentin välillä. Vuonna 2002 sotilaallista liittoutumista kannatti 22 prosenttia. *(kuva 2)*

Jos liittoudutaan sotilaallisesti, Nato paras vaihtoehto

Mikäli Suomi päättää liittoutua sotilaallisesti, enemmistö suomalaisista pitää parhaana liittoutumisvaihtoehtona Suomen jäsenyyttä Natossa. Jäsenyyttä siten, että Suomessa ei olisi rauhan aikana muiden Nato-maiden joukkoja ja tukikohtia, kannattaa 51 prosenttia. Seitsemän prosenttia tukee Naton jäsenyyttä siten, että Suomessa olisi rauhan aikana Nato-maiden joukkoja ja tukikohtia. Euroopan unionin kehittämistä myös sotilasliitoksi pitää parhaimpana vaihtoehtona 30 prosenttia kansalaisista. *(kuva 3)*

Vanhimma ikäluokasta, 50-74-vuotiaista, 51 prosenttia pitää Nato-vaihtoehtoja parhaina, ja 17 prosenttia ei ota kantaa. Muista ikäluokista 62-64 prosenttia katsoo Nato-vaihtoehdot parhaiksi, ja kantaa jättää ottamatta 11 prosenttia.

Vuonna 2002 jäsenyyttä Natossa piti parhaana vaihtoehtona 50 prosenttia kansalaisista, Euroopan unionin kehittämistä sotilasliitoksi puolestaan 17 prosenttia. Tulokset eivät kuitenkaan ole vertailukelpoisia, koska vuonna 2002 yhtenä vaihtoehtona oli mukana puolustusliitto Ruotsin kanssa, jota kannatti 20 prosenttia kansalaisista.

Enemmistö suomalaisista uskoo Suomen olevan sitoutumassa Naton jäsenyyteen

Kansalaisista 59 prosenttia uskoo, että Suomi on Naton kanssa monilla eri tasoilla tapahtuvan yhteistyön seurauksena sitoutumassa Naton jäsenyyteen. Miehistä näin ajattelee 66 prosenttia ja naisista 52 prosenttia. Vasemmistoliiton kannattajista 73 prosenttia uskoo Suomen olevan sitoutumassa Naton jäsenyyteen, vihreiden kannattajista 65 prosenttia, kokoomuksen 64, keskustan 63, SDP:n 61 ja RKP:n kannattajista 39 prosenttia. Kansalaisista 27 prosenttia ei usko, että Suomi olisi sitoutumassa Naton jäsenyyteen. *(kuva 4)*

MTS on esittänyt saman kysymyksen myös vuosina 1998-2001. Usko Suomen sitoutumiseen Nato-jäsenyyteen on vaihdellut 66-45 prosentin välillä. Näkemys siitä, että Suomi ei ole sitoutumassa Naton jäsenyyteen on vaihdellut 39-25 prosentin välillä. *(kuva 5)*

Nykyiset rauhanturvaamis- ja kriisinhallintatehtävät riittäisivät Euroopan unionille

Yli puolet kansalaisista, 57 prosenttia, katsoo, että Euroopan unionin tulisi pitäytyä nykyisenkaltaisissa rauhanturvaamis- ja kriisinhallintatehtävissä. Naisista näin ajattelee 61 prosenttia ja miehistä 51 prosenttia. Vasemmistoliiton kannattajista tätä mieltä on 66 prosenttia, vihreiden 64 prosenttia, SDP:n 63 prosenttia, RKP:n 61 prosenttia, keskustan 56 prosenttia ja kokoomuksen kannattajista 49 prosenttia.

Yhteisen puolustuksen järjestämistä Euroopan unionille kannattaa 27 prosenttia kansalaisista. Eri puolueiden kannattajien väliset erot ovat melko suuria: kokoomuksen kannattajista 40 prosenttia, keskustan kannattajista 28 prosenttia, RKP:n 27, vihreiden 26, SDP:n 24 ja Vasemmistoliiton kannattajista 16 prosenttia kannattaa Euroopan unionin yhteisen puolustuksen järjestämistä.

Joka kymmenes kansalainen katsoo, että EU:n tulisi pidättäytyä kokonaan sotilaallisista tehtävistä. Naisista näin ajattelee yhdeksän ja miehistä 12 prosenttia. Suurimman kannatuksen näkemys saa 35-49-vuotiaiden (13%), 25001-35000 euroa ansaitsevien (14%), työväestöön kuuluvien (14%), alimman (12%) ja ylimmän (11%) koulutuksen saaneiden, ryhmää muut puolueet (26%), Vasemmistoliittoa (15%) ja keskustaa (12%) kannattavien keskuudessa.

(kuva 6)

Tutkimusta tehtäessä, 1.-17.12.2003, oli Euroopan unionin uutta perustuslakia koskeva käsittely loppusuoralla. Tutkimustuloksissa ei ole nähtävissä eroja sen suhteen, onko haastattelut tehty ennen Brysselin HVK-kokousta 13.12.2003 vai sen jälkeen.

Mikäli Euroopan unionille yhteinen puolustus, niin jäsenmaiden omin voimin

Mikäli Euroopan unioni ryhtyisi rakentamaan yhteistä puolustusta, kansalaisista 53 prosenttia katsoo, että se tulisi järjestää EU:n jäsenmaiden omin voimin. Naisista tätä mieltä on 54 prosenttia ja miehistä 51 prosenttia. Kolmannes kansalaisista, 35 prosenttia, on sitä mieltä, että yhteinen puolustus tulisi tehdä yhteistyössä Naton kanssa. Miehistä tätä mieltä on 42 prosenttia ja naisista 27 prosenttia. Naisista noin viidennes, 19 prosenttia, ja miehistä kuusi prosenttia ei osaa ottaa kantaa asiaan.

Eri puolueiden kannattajien välillä on myös tässä kysymyksessä melko suuria eroja. EU:n yhteisen puolustuksen järjestämistä jäsenmaiden omin voimin tukee 72 prosenttia Vasemmistoliiton, 69 prosenttia vihreiden, 58 prosenttia RKP:n, 57 prosenttia SDP:n, 51 prosenttia keskustan ja 45 prosenttia kokoomuksen kannattajista.

Yhteisen puolustuksen järjestämistä yhteistyössä Naton kanssa kannattaa 49 prosenttia kokoomuksen, 39 prosenttia keskustan, 34 prosenttia SDP:n, 31 prosenttia RKP:n, 25 prosenttia vihreiden ja 14 prosenttia Vasemmistoliiton kannattajista. (kuva 7)

Mikäli Euroopan unionille yhteinen puolustus, Suomen oltava mukana

Koko väestöstä 15 prosenttia on sitä mieltä, että Suomen ei tulisi ollenkaan osallistua Euroopan unionin yhteisen puolustuksen järjestämiseen. Vasemmistoliiton kannattajista näin ajattelee 39 prosenttia, keskustan ja vihreiden kannattajista 13 prosenttia, kokoomuksen 11 prosenttia, RKP:n kannattajista yhdeksän prosenttia ja SDP:n kannattajista kahdeksan prosenttia.

Lähes puolet kansalaisista, 45 prosenttia, on sitä mieltä, että jos Euroopan unionille rakennetaan yhteinen puolustus, Suomen tulee olla mukana vain sen järjestämisessä EU:n jäsenmaiden omin voimin. Vihreiden kannattajista tätä mieltä on 56 prosenttia, SDP:n 54 prosenttia, keskustan 41 prosenttia, Vasemmistoliiton 39 prosenttia, kokoomuksen 39 prosenttia ja RKP:n kannattajista 31 prosenttia.

Vain Naton kanssa tapahtuvan yhteisen puolustuksen järjestämistä kannattaa 14 prosenttia väestöstä. Kokoomuksen kannattajista tätä mieltä on 22 prosenttia, RKP:n 20 prosenttia, keskustan ja SDP:n kannattajista 17 prosenttia, vihreiden kahdeksan prosenttia ja Vasemmistoliiton kannattajista seitsemän prosenttia.

Kansalaisista vajaa viidennes, 18 prosenttia, on sitä mieltä, että Suomen tulisi olla mukana EU:n yhteisen puolustuksen rakentamisessa riippumatta siitä, tapahtuuko se EU:n jäsenmaiden omin voimin vai yhteistyössä Naton kanssa. Naisista näin ajattelee 16 prosenttia ja miehistä 21 prosenttia. (kuva 8)

Suomi rauhanturvaamis- ja kriisinhallintatehtäviin myös sotaa käyville alueille

Kaksi kolmasosaa suomalaisista, 64 prosenttia, on sitä mieltä, että Suomen tulisi osallistua rauhanturvaamis- ja kriisinhallintatehtäviin myös alueilla, joilla sotatoimet ovat vielä käynnissä. Naisista tätä mieltä on 67 prosenttia ja miehistä 61 prosenttia. Nuorimmista, 15-24-vuotiaista, 78 prosenttia ajattelee näin, 50-74-vuotiaista 52 prosenttia.

Lähes kolmannes suomalaisista, 30 prosenttia, on sitä mieltä, että Suomen ei tulisi osallistua rauhanturvaamis- ja kriisinhallintatehtäviin sotaa käyvillä alueilla. Naisista tätä mieltä on 25 prosenttia ja miehistä 35 prosenttia. Nuorimmasta ikäryhmästä, 15-24-vuotiaista, näin ajattelee 18 prosenttia ja 50-74-vuotiaista 40 prosenttia. *(kuva 9)*

Rauhanturvatoiminnalla oltava YK:n valtuutus

Suomalaisista 69 prosenttia on sitä mieltä, että Suomen tulisi osallistua vain YK:n tai ETYJ:n valtuutuksella toteutettaviin rauhanturvaamis- ja kriisinhallintatehtäviin. Naisten ja miesten välillä ei ole eroa tässä asiassa.

Vihreiden ja RKP:n kannattajista tätä mieltä on 82 prosenttia, Vasemmistoliiton 79 prosenttia, SDP:n 73 prosenttia, keskustan 70 prosenttia ja kokoomuksen kannattajista 68 prosenttia.

Suomen osallistumista rauhanturva- ja kriisinhallintatehtäviin Euroopan unionin päätöksellä ilman YK:n tai ETYJ:in valtuutusta kannattaa 13 prosenttia suomalaisista, vastaavasti Naton päätöksellä kolme prosenttia ja kuusi prosenttia riippumatta siitä, tekeekö päätöksen EU vai Nato. *(kuva 10)*

Suomalaisten puolustustahto korkealla

Kansalaisista 73 prosenttia katsoo, että mikäli Suomeen hyökättäisiin, suomalaisten olisi puolustauduttava aseellisesti kaikissa tilanteissa, vaikka tulos näyttäisi epävarmalta. Runsas viidennes kansalaisista, 22 prosenttia, on sitä mieltä, ettei olisi puolustauduttava. Vuonna 2002 vastaavat luvut olivat 78 ja 17 prosenttia. Puolustustahtoa koskeva alhaisempi luku selittyy naisten mielipiteen muutoksella, sillä nyt 63 prosenttia naisista vastaa kyllä, kun luku vuonna 2002 oli 72 prosenttia. Miesten osalta vastaavat luvut ovat 82 prosenttia ja 83 prosenttia.

Keskustan kannattajista 83 prosenttia, kokoomuksen 81 prosenttia, SDP:n 74, Vasemmistoliiton 71, vihreiden 64 ja RKP:n kannattajista 58 prosenttia katsoo, että olisi puolustauduttava aseellisesti. Kielteisellä kannalla on 33 prosenttia RKP:n kannattajista, 30 prosenttia vihreiden, 27 prosenttia Vasemmistoliiton, 21 prosenttia SDP:n sekä 14 prosenttia keskustan ja kokoomuksen kannattajista.

Puolustustahtoa kuvaava kysymys on esitetty nykymuodossaan MTS:n tutkimuksissa vuodesta 1982. *(kuvat 11 ja 12)*

Puolustusmäärärahojen tasoon ollaan tyytyväisiä

Puolustusmäärärahojen tason säilyttämistä nykyisellään kannattaa 57 prosenttia kansalaisista, korottamista 29 prosenttia ja vähentämistä 11 prosenttia. Vuonna 2002 vastaavat luvut olivat 56, 31 ja 10 prosenttia. Miesten ja naisten välinen ero on edelleen samalla tasolla kuin edellisellä vuonna. Miehistä puolustusmäärärahojen ennallaan säilyttämistä kannattaa 53 prosenttia, naisista 62 prosenttia, kun taas korottamisen kannalla on miehistä 34 prosenttia ja naisista 24 prosenttia. Naisista vähentämistä kannattaa 8 prosenttia ja miehistä 12 prosenttia. Puolustusmäärärahoja koskeva kysymys on esitetty vuodesta 1964. (kuvat 13 ja 14)

Yleisellä asevelvollisuudella kansalaisten suuren enemmistön tuki

Neljä viidesosa kansalaisista, 79 prosenttia, kannattaa nykyisenkaltaista asevelvollisuusarmeijaa. Reilut 10 prosenttia kannattaa asevelvollisten määrän asteittaista pienentämistä ja alle 10 prosenttia palkka-armeijaan siirtymistä.

Ikäryhmien, puolueiden ja maan eri osien välillä on jonkin verran eroja (suluissa vuoden 2002 luvut). Nykyistä järjestelmää kannattaa 15-24-vuotiaista 69 prosenttia (74%), 50-74-vuotiaista 85 prosenttia (84 %). Vihreiden kannattajista nykyjärjestelmää tukee 66 prosenttia (63 %), Vasemmistoliiton 76 prosenttia (56%), RKP:n 79 prosenttia (100%), SDP:n 83 prosenttia (83%), kokoomuksen 83 prosenttia (90 %) ja keskustan kannattajista 90 prosenttia (92 %). Alueellisesti suurin tuki nykyjärjestelmälle on Itä- ja Pohjois-Suomessa 86 prosenttia, (81%). Vastaavat luvut ovat Länsi-Suomessa 82 prosenttia (81%) ja Etelä-Suomessa 73 prosenttia (80 %). (kuva 15)

Suomen ulkopoliittikkaa hoidettu hyvin

Vuodesta 2002 kansalaisten luottamus ulkopoliittikan hoitoon on kasvanut seitsemän prosenttiyksikköä. Nyt 86 prosenttia kansalaisista katsoo, että Suomen ulkopoliittikkaa on hoidettu hyvin, kun sitä vastoin 11 prosenttia katsoo, että ulkopoliittikkaa on hoidettu huonosti. Syksyllä 2002 vastaavat luvut olivat 79 ja 14 prosenttia.

Keskustan kannattajien luottamus ulkopoliittikan hoitoon on viime vuodesta kasvanut 10 prosenttiyksikköä, 78 prosentista 88 prosenttiin. Myös vihreiden kannattajien luottamus on lisääntynyt selvästi, 83 prosentista 91 prosenttiin. Muiden puolueiden kannattajien osalta vastaavat luvut ovat aikaisemmalla tasolla: SDP 92 prosenttia, kokoomus 87 prosenttia ja Vasemmistoliitto 84 prosenttia. Kansalaisten mielipidettä Suomen ulkopoliittikan hoitamisesta on kysytty vuodesta 1964 lähtien. (kuvat 16 ja 17)

Tutkimuksessa kysyttiin myös, kuinka hyvin tai huonosti Suomi on hoitanut suhteitaan muihin maihin. Kansalaisista 93 prosenttia katsoo, että Suomi on hoitanut suhteitaan Ruotsiin hyvin. Vastaava luku on muiden pohjoismaiden osalta 88 prosenttia, Venäjän 81 prosenttia, Viron 88 prosenttia, muiden Baltian maiden 73 prosenttia, Saksan 85 prosenttia, Ranskan ja Iso-Britanni-

an 74 prosenttia ja Yhdysvaltojen osalta 75 prosenttia. Kansalaiset ovat sen sijaan kriittisempiä sen suhteen, miten Suomi on hoitanut suhteitaan kehitysmaihin: 58 prosenttia katsoo niitä hoidetun hyvin, 35 prosenttia huonosti. Vastauksissa tähän kysymykseen ei ole tilastollisesti merkittäviä muutoksia vuoteen 2002 verrattuna. (kuva 18)

Suomalaiset luottavat Euroopan unionin ulkopoliittikan hoitoon

MTS on kysynyt vuodesta 2001 alkaen kansalaisten mielipidettä EU:n ulko- ja turvallisuuspolitiikan hoitamisesta. Nyt 66 prosenttia kansalaisista katsoo, että EU:n ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa on hoidettu hyvin, kun taas neljännes katsoo sitä hoidetun huonosti. Vuonna 2002 luvut olivat lähes samat.

Etelä-Suomessa asuvat, hyvin koulutetut ja paremmin ansaitsevat näyttävät suhtautuvan kriittisemmin EU:n ulko- ja turvallisuuspolitiikan hoitoon. Etelä-Suomessa asuvista 60 prosenttia katsoo, että EU:n ulko- ja turvallisuuspolitiikka on hoidettu hyvin, Länsi-Suomessa 69 prosenttia ja Itä-Suomessa 72 prosenttia. Keskustan kannattajista näin ajattelee 72 prosenttia, SDP:n 69 prosenttia, Vasemmistoliiton 65 prosenttia, kokoomuksen 61 prosenttia, vihreiden 58 prosenttia ja RKP:n kannattajista 51 prosenttia. (kuva 19)

Usko turvallisempaan tulevaisuuteen kasvanut

Lähes kolmasosa kansalaisista, 30 prosenttia, katsoo, että Suomi ja suomalaiset elävät turvallisemmassa maailmassa seuraavan viiden vuoden aikana. Vuonna 2002 näin arvioi 22 prosenttia kansalaisista. Turvattomammassa maailmassa uskoo Suomen ja suomalaisten elävän 42 prosenttia kansalaisista, vuonna 2002 vastaavasti 51 prosenttia. Kansalaisista 26 prosenttia katsoo, että ei ole eroa nykyiseen tilanteeseen, edellisenä vuonna 25 prosenttia.

Ikäryhmien välillä on myös jonkin verran eroja: 15-24-vuotiaista 39 prosenttia uskoo elävänsä turvallisemmassa maailmassa, 25-34-vuotiaista näin ajattelee 21 prosenttia, 35-29-vuotiaista 27 prosenttia ja 50-74-vuotiaista 31 prosenttia.

Naisista turvattomampaan tulevaisuuteen uskoo noin puolet, 51 prosenttia (v. 2002 61%), miehistä 33 prosenttia (40%). Vastaavasti turvallisempaan tulevaisuuteen uskoo miehistä 37 prosenttia (28%) ja naisista 22 prosenttia (16%). (kuvat 20 ja 21)

Joukkotuhooaset ja kansainvälinen terrorismi lisäävät eniten turvattomuutta

Tutkimuksessa esitetyistä tekijöistä eniten turvattomuutta lisääviä asioita ovat kansalaisten mielestä joukkotuhooasien leviäminen (85%), kansainvälinen terrorismi (81%), ydinaseet (77%), ydinenergian tuotanto Venäjällä (75%), USA:n sota terrorismia vastaan (57%), ulkomaalaisten määrän lisääntyminen Suomessa (54%), Irakin tilanne (50%) sekä Israelin ja

palestiinalaisten välinen konflikti (46%). Vuoteen 2002 verrattuna kansainvälinen terrorismi, ydinaseet, ydinenergian tuotanto Venäjällä, USA:n sota terrorismia vastaan ja ulkomaalaisten määrän lisääntyminen Suomessa ovat korostuneet turvattomuutta lisäävinä tekijöinä muita enemmän. *(kuva 22)*

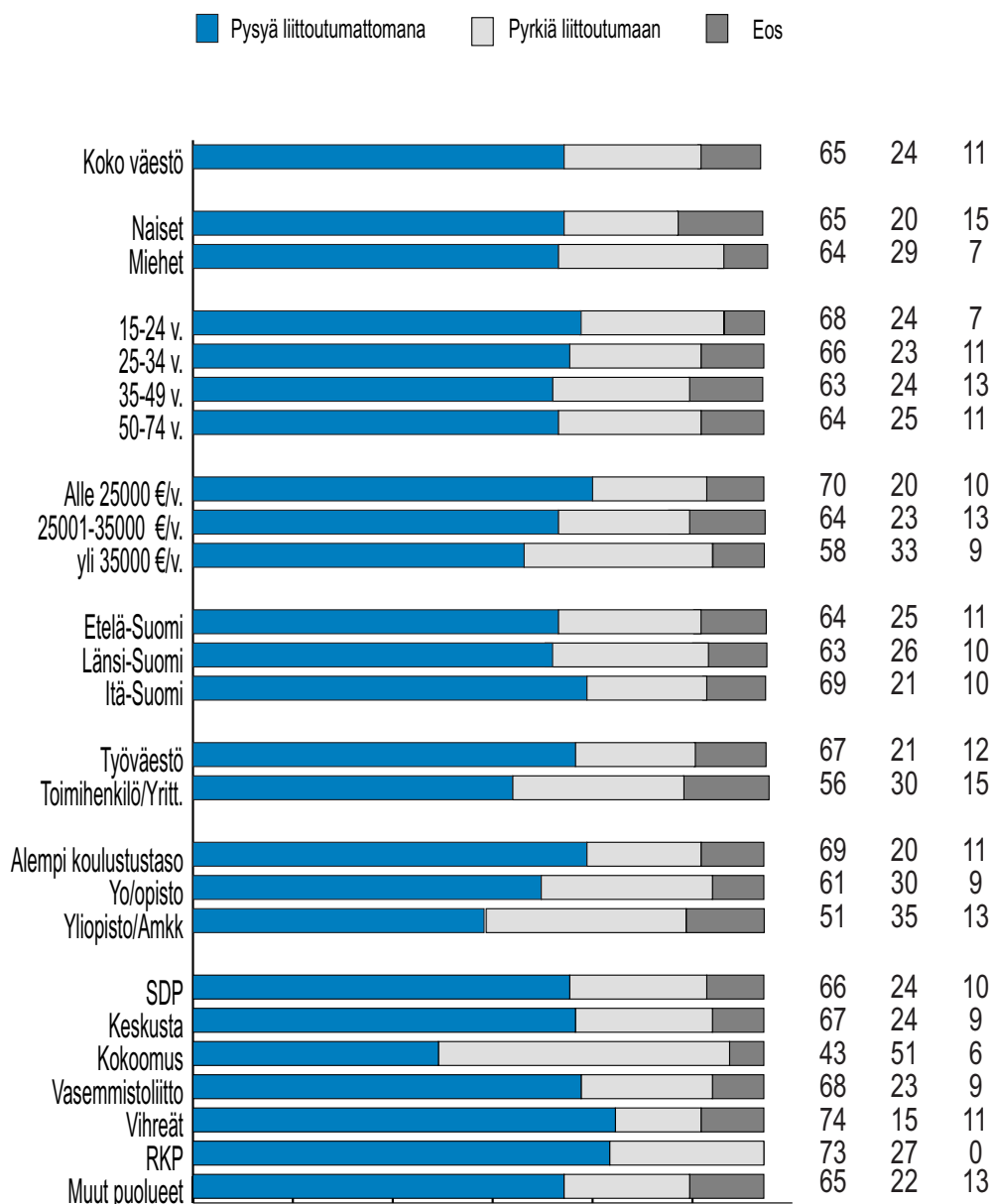
Suomen jäsenyys Euroopan unionissa lisää turvallisuutta

Puolet suomalaisista katsoo, että Suomen jäsenyys Euroopan unionissa on turvallisuutta lisäävä tekijä. Vuonna 2002 näin ajatteli 44 prosenttia suomalaisista. Toiseksi suurimpana yksittäisenä turvallisuutta lisäävänä tekijänä pidetään Suomen kansainvälisen taloudellisen kanssakäymisen lisääntymistä. Sen merkitys on kuitenkin laskenut vuodesta 2000 (60%) vuoteen 2003 (37%).

Euroopan unionin laajentuminen itäiseen Keski-Eurooppaan ja Baltiaan sekä Naton laajentuminen Baltiaan arvioidaan saman tasoisiksi turvallisuutta lisäävinä tekijöinä (26 ja 27%). *(kuva 23)*

SOTILAALLINEN LIITTOUTUMATTOMUUS VAI LIITTOUTUMINEN 2003

"Pitäisikö Suomen mielestänne pysyä sotilaallisesti liittoutumattomana vai pyrkiä liittoutumaan sotilaallisesti?"

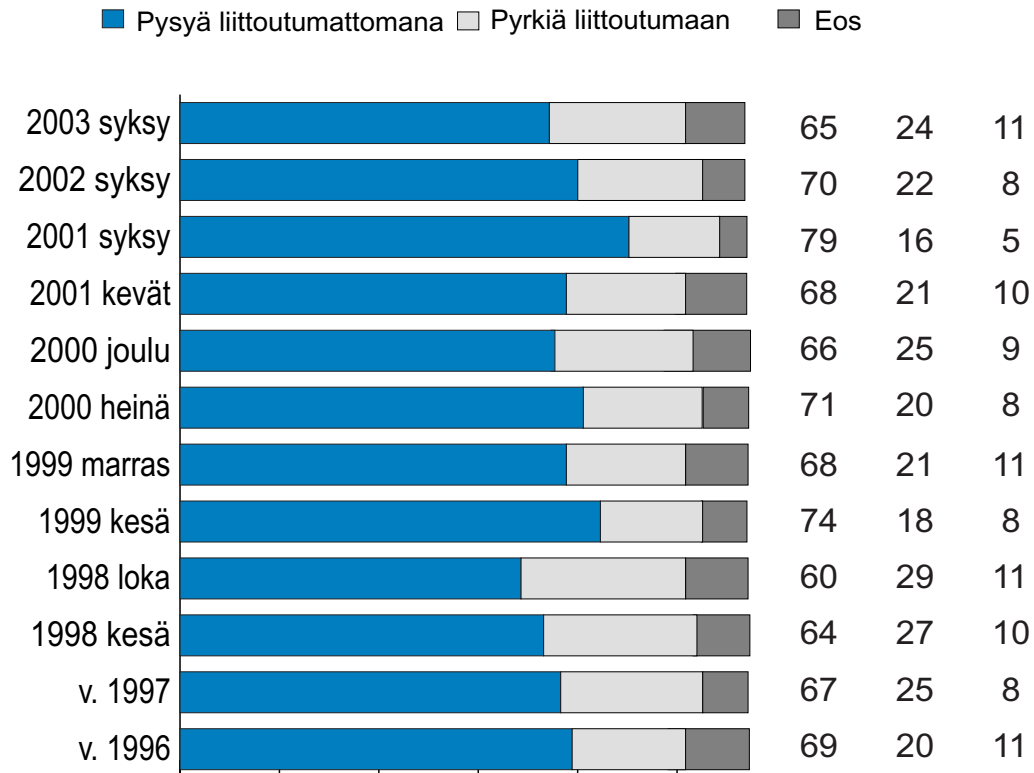

Julkaistaessa mainittava lähde:

Maanpuolustustiedotuksen suunnittelukunta, Tiedotteita katsauksia 1/2004

SOTILAALLINEN LIITTOUTUMATTOMUUS VAI LIITTOUTUMINEN 1996 - 2003

"Pitäisikö Suomen mielestänne pysyä sotilaallisesti liittoutumattomana vai pyrkiä liittoutumaan sotilaallisesti?"

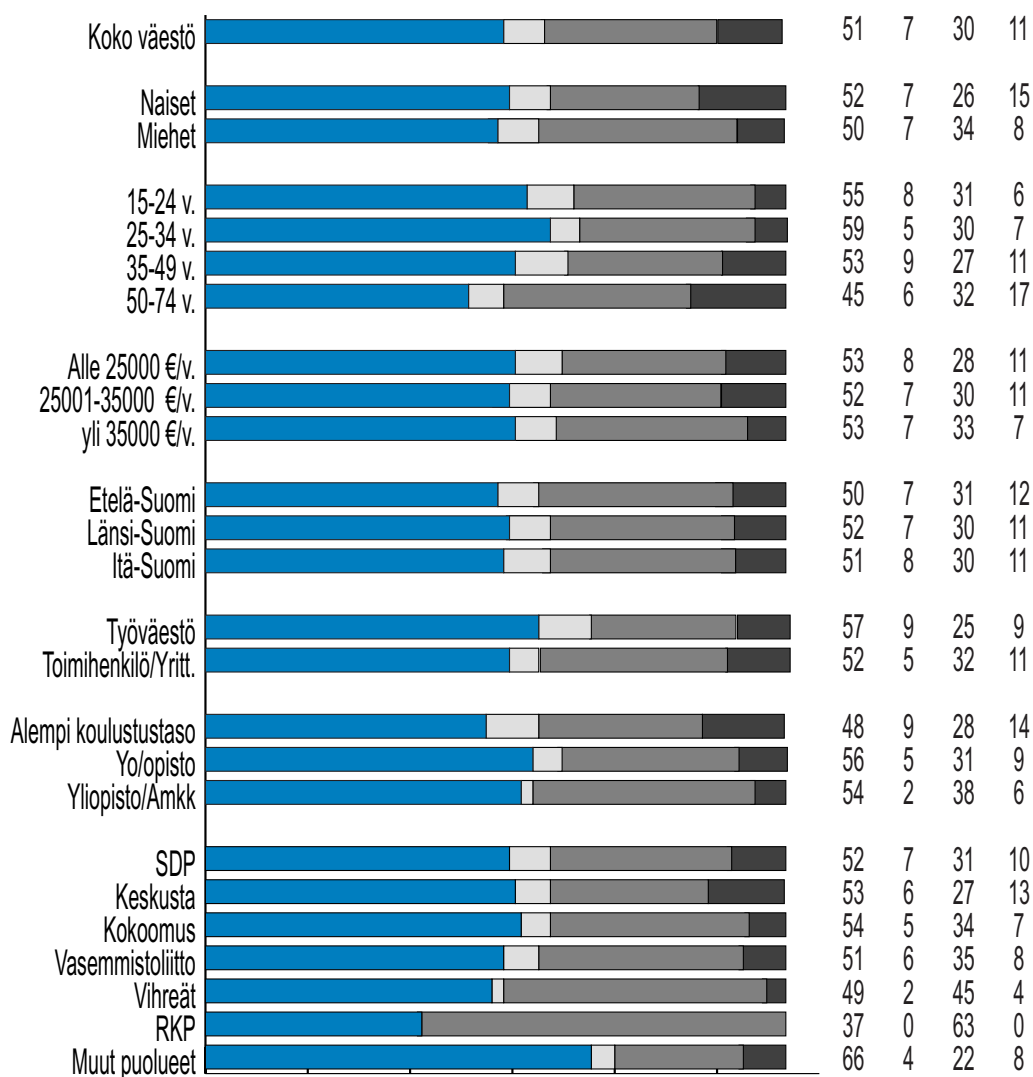
Julkaistaessa mainittava lähde:

Maanpuolustustiedotuksen suunnittelukunta, Tiedotteita katsauksia 1/2004

MIELUISIN LIITTOUTUMISVAIHTOEHTO 2003

"Mikä olisi mielestänne paras vaihtoehto, jos Suomi päättäisi liittyä sotilaallisesti?"

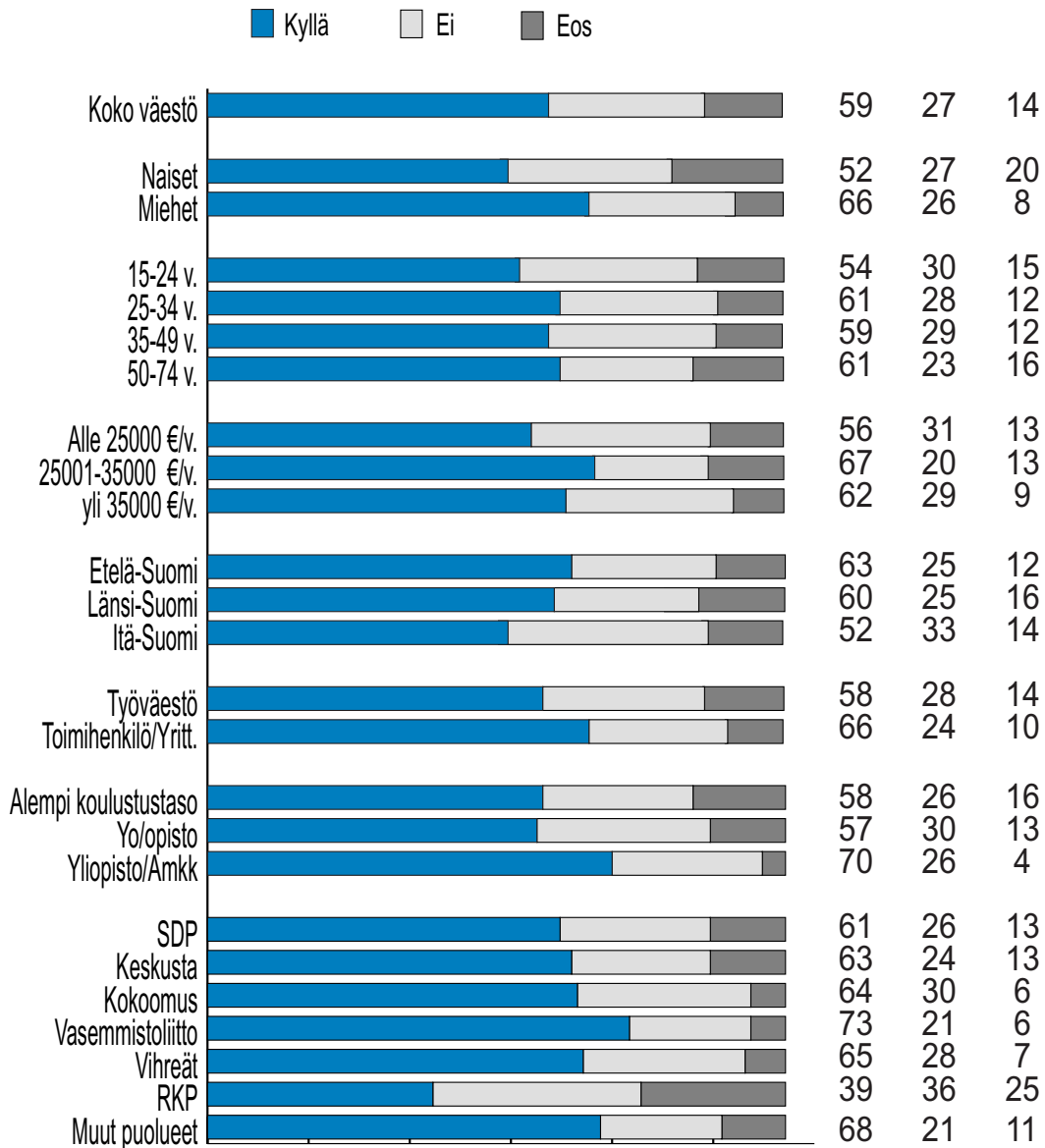
- Suomen jäsenyys Natossa siten, ettei Suomessa olisi rauhan aikana muiden Nato-maiden joukkoja ja tukikohtia
- Suomen jäsenyys Natossa siten, että Suomessa olisi jo rauhan aikana muiden Nato-maiden joukkoja ja tukikohtia
- Euroopan unionin kehittäminen nykyisten tehtävien lisäksi myös sotilasliitoksi
- Eos

Julkaistaessa mainittava lähde:
Maanpuolustustiedotuksen suunnittelukunta, Tiedotteita katsauksia 1/2004

SITOUTUMINEN NATON JÄSENYYTEEN

"Luuletteko, että Suomi on Naton kanssa monilla eri tasoilla tapahtuvan yhteistyön seurauksena sitoutumassa Naton jäsenyyteen ja näin luopumassa sotilaallisen liittoutumattomuuden periaatteesta?"

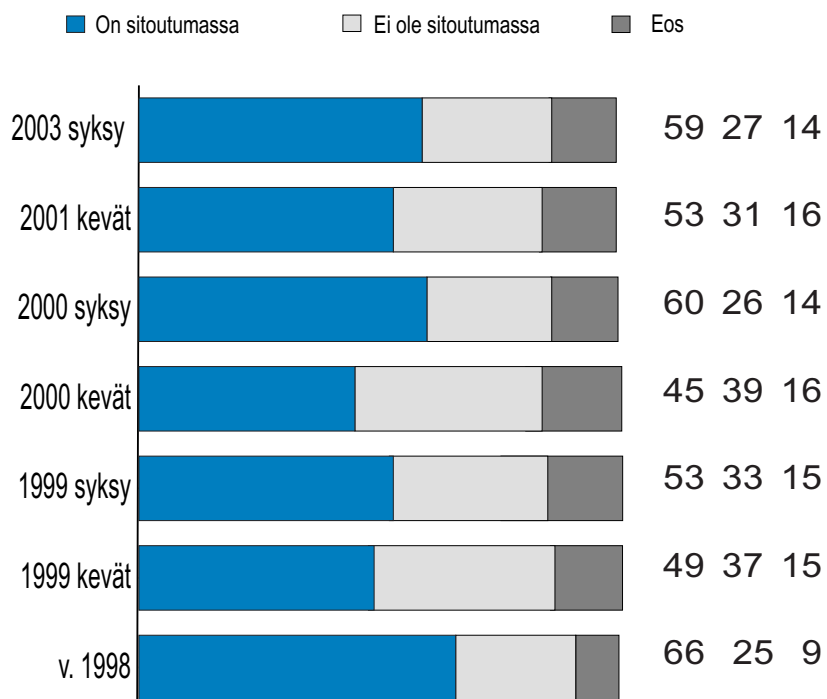

Julkaistaessa mainittava lähde:

Maanpuolustustiedotuksen suunnittelukunta, Tiedotteita katsauksia 1/2004

SUOMEN SITOUTUMINEN NATOON 1998 - 2003

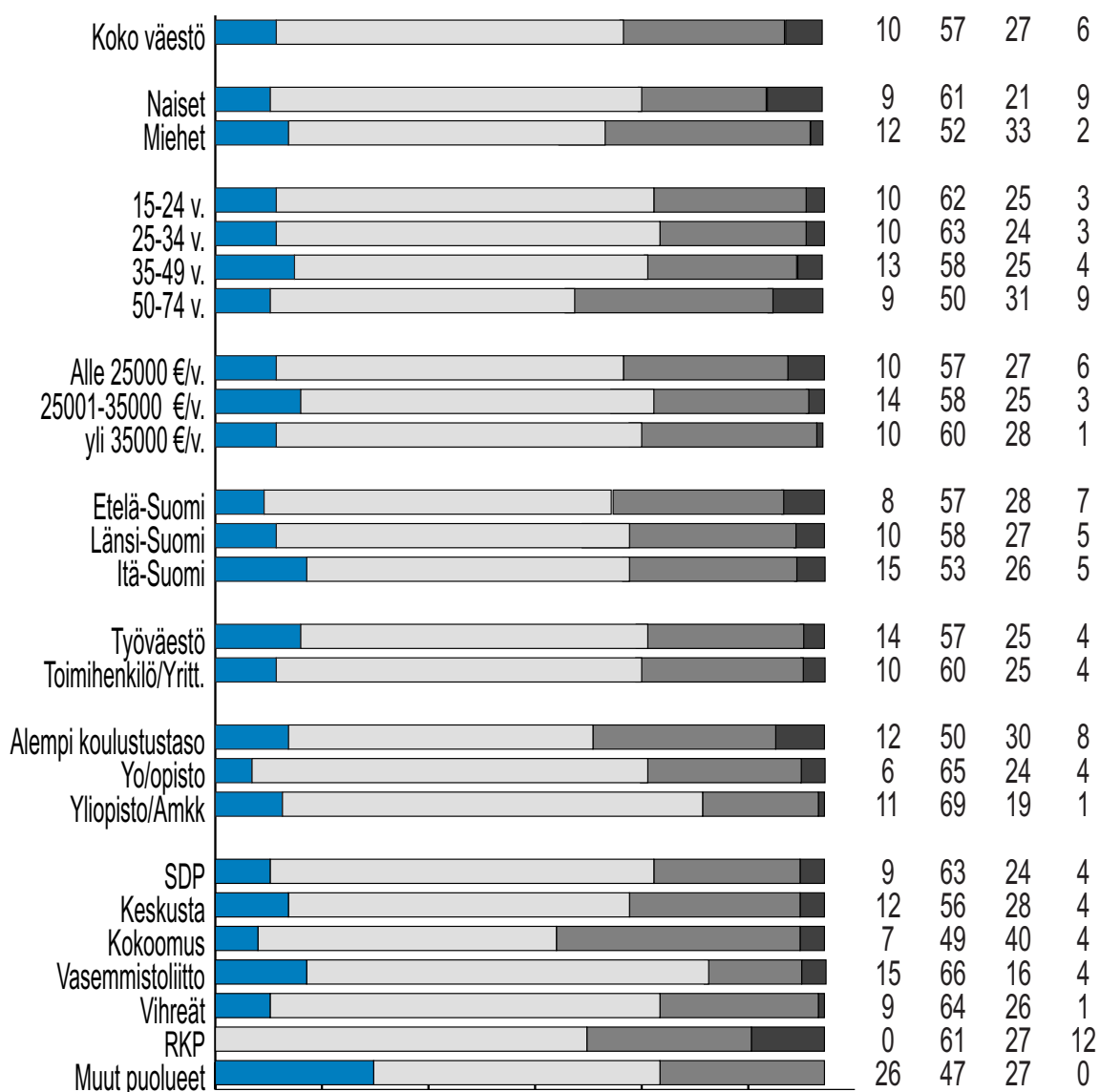
"Luuletteko, että Suomi on Naton kanssa monilla eri tasoilla tapahtuvan yhteistyön seurauksena sitoutumassa Naton jäsenyyteen ja näin luopumassa sotilaallisen liittoutumattomuuden periaatteesta?"

EUROOPAN UNIONI JA YHTEINEN PUOLUSTUS

"Mikä mielestänne seuraavista vaihtoehdoista vastaa parhaiten näkemystänne Euroopan Unionin yhteisestä puolustuksesta?"

- EU:n tulisi pidättäytyä kokonaan sotilaallisista tehtävistä
- EU:n tulisi pitäytyä nykyisissä rauhanturvaamis- ja kriisinhallintatehtävissä
- EU:n tulisi järjestää yhteinen puolustus
- En osaa sanoa

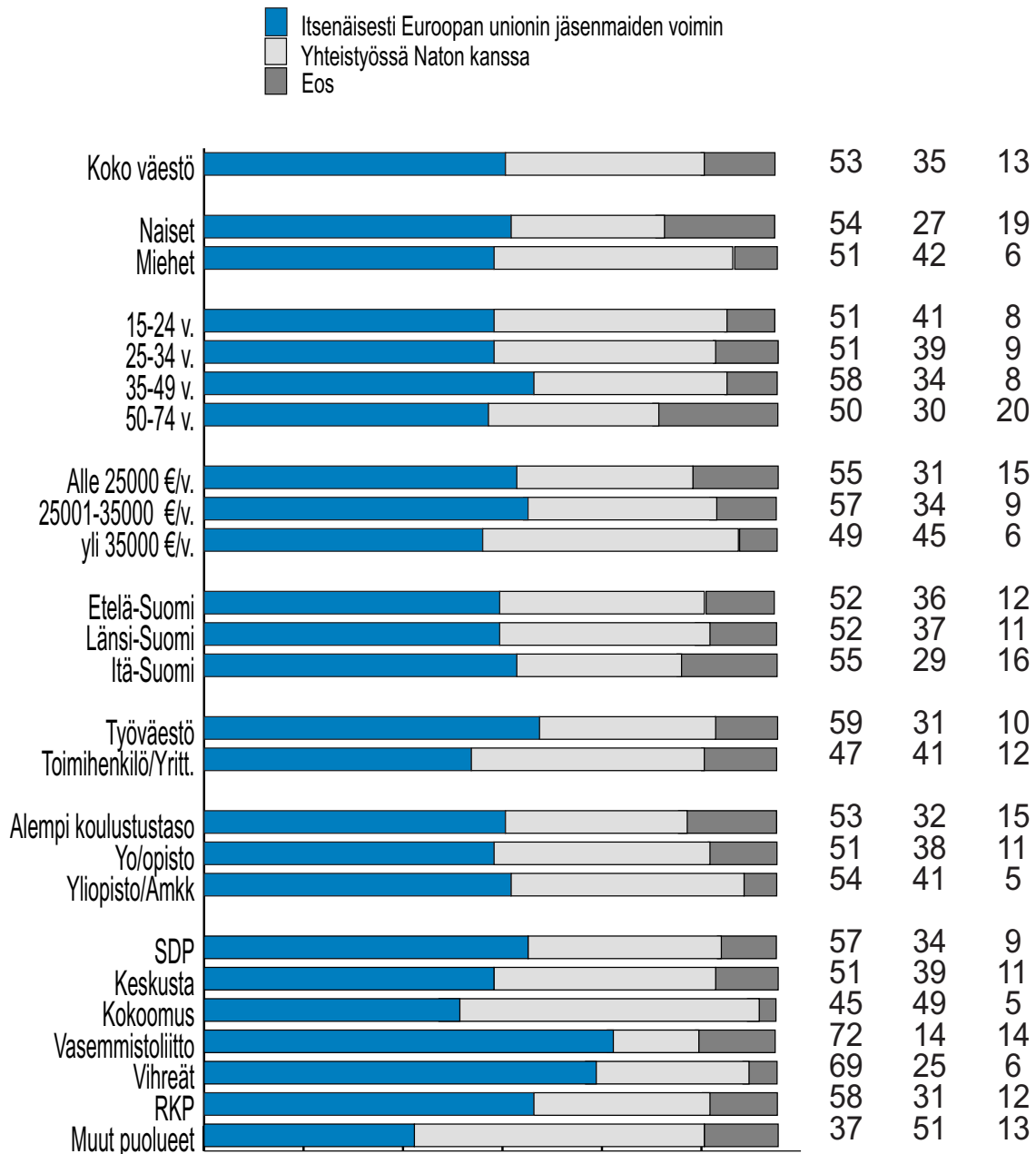

Julkaistaessa mainittava lähde:

Maanpuolustustiedotuksen suunnittelukunta, Tiedotteita katsauksia 1/2004

EUROOPAN UNIONIN YHTEISEN PUOLUSTUKSEN JÄRJESTÄMINEN

"Mikäli Euroopan Unioni päättää ryhtyä järjestämään yhteistä puolustusta, pitäisikö se mielestänne tehdä..."

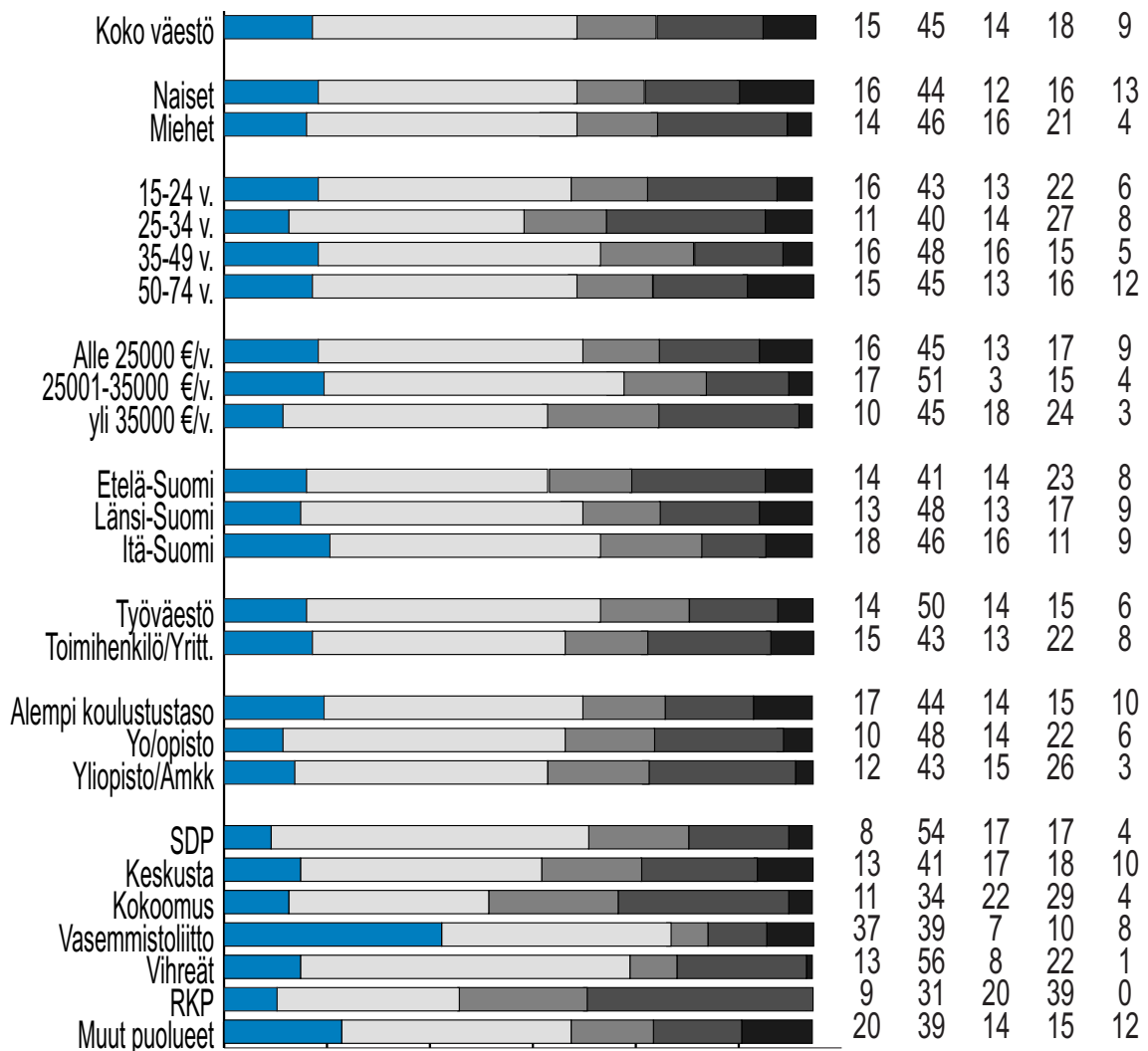
Julkaistaessa mainittava lähde:

Maanpuolustustiedotuksen suunnittelukunta, Tiedotteita katsauksia 1/2004

SUOMI JA EUROOPAN UNIONIN YHTEISEN PUOLUSTUKSEN JÄRJESTÄMINEN

"Mikäli Euroopan Unioni päättää ryhtyä järjestämään yhteistä puolustusta, pitäisikö Suomen mielestänne.... ?"

- Olla osallistumatta EU:n yhteisen puolustuksen järjestämiseen
- Olla mukana vain EU:n jäsenmaiden voimin tapahtuvassa yhteisen puolustuksen järjestämisessä
- Olla mukana vain yhteistyössä Naton kanssa tapahtuvassa EU:n yhteisen puolustuksen järjestämisessä
- Olla mukana yhteisen puolustuksen järjestämisessä riippumatta siitä tapahtuuko se EU:n jäsenmaiden voimin vai yhteistyössä Naton kanssa
- Eos

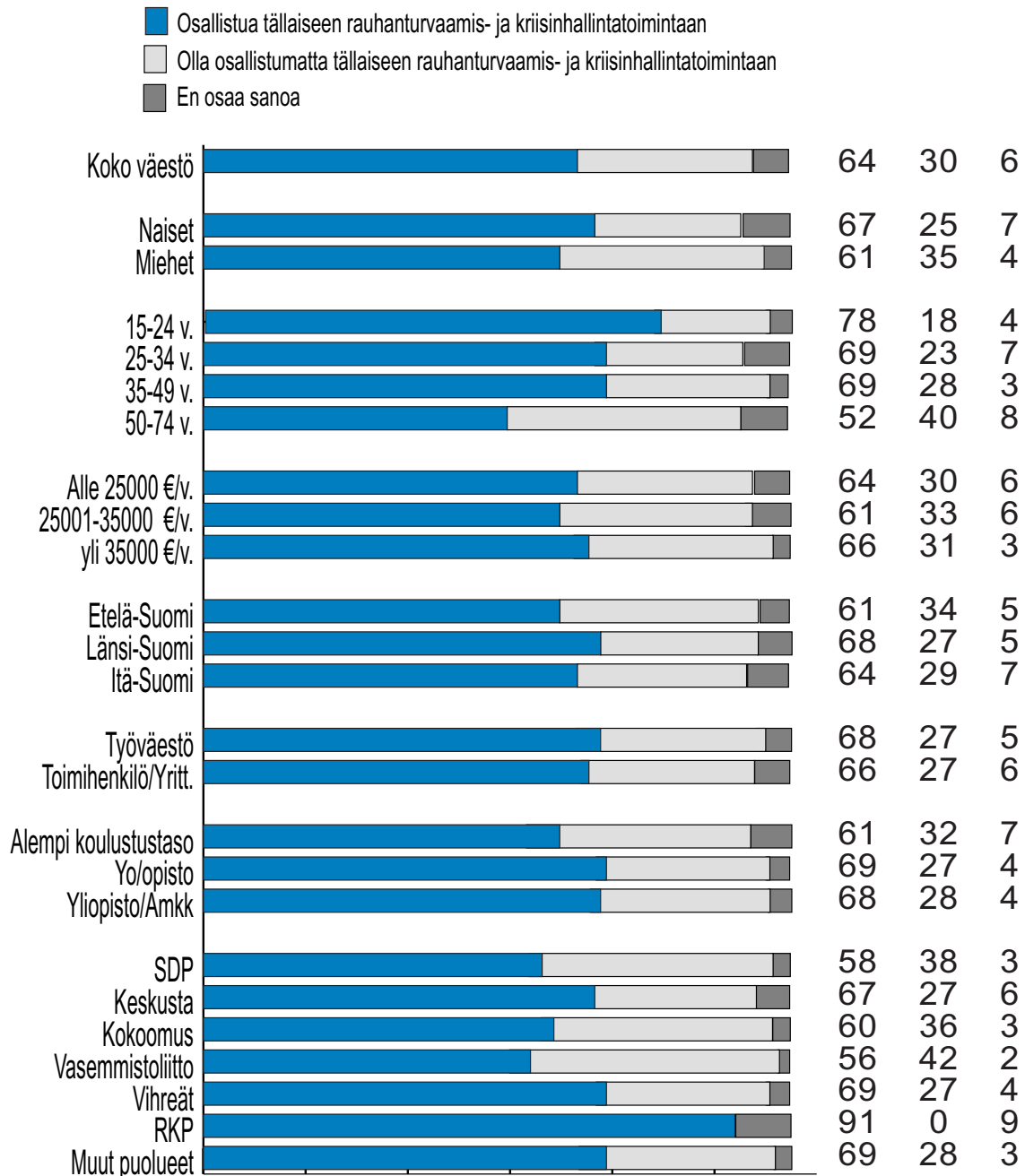

Julkaistaessa mainittava lähde:

Maanpuolustustiedotuksen suunnittelukunta, Tiedotteita katsauksia 1/2004

SUOMEN OSALLISTUMINEN RAUHANTURVAAMISTEHTÄVIIN SOTAA KÄYVILLÄ ALUEILLA

"Viime aikoina on keskusteltu Suomen roolista rauhanturvaamis- ja kriisinhallintatehtävissä alueilla, joilla sotatoimet ovat vielä käynnissä. Pitäisikö Suomen mielestänne...?"

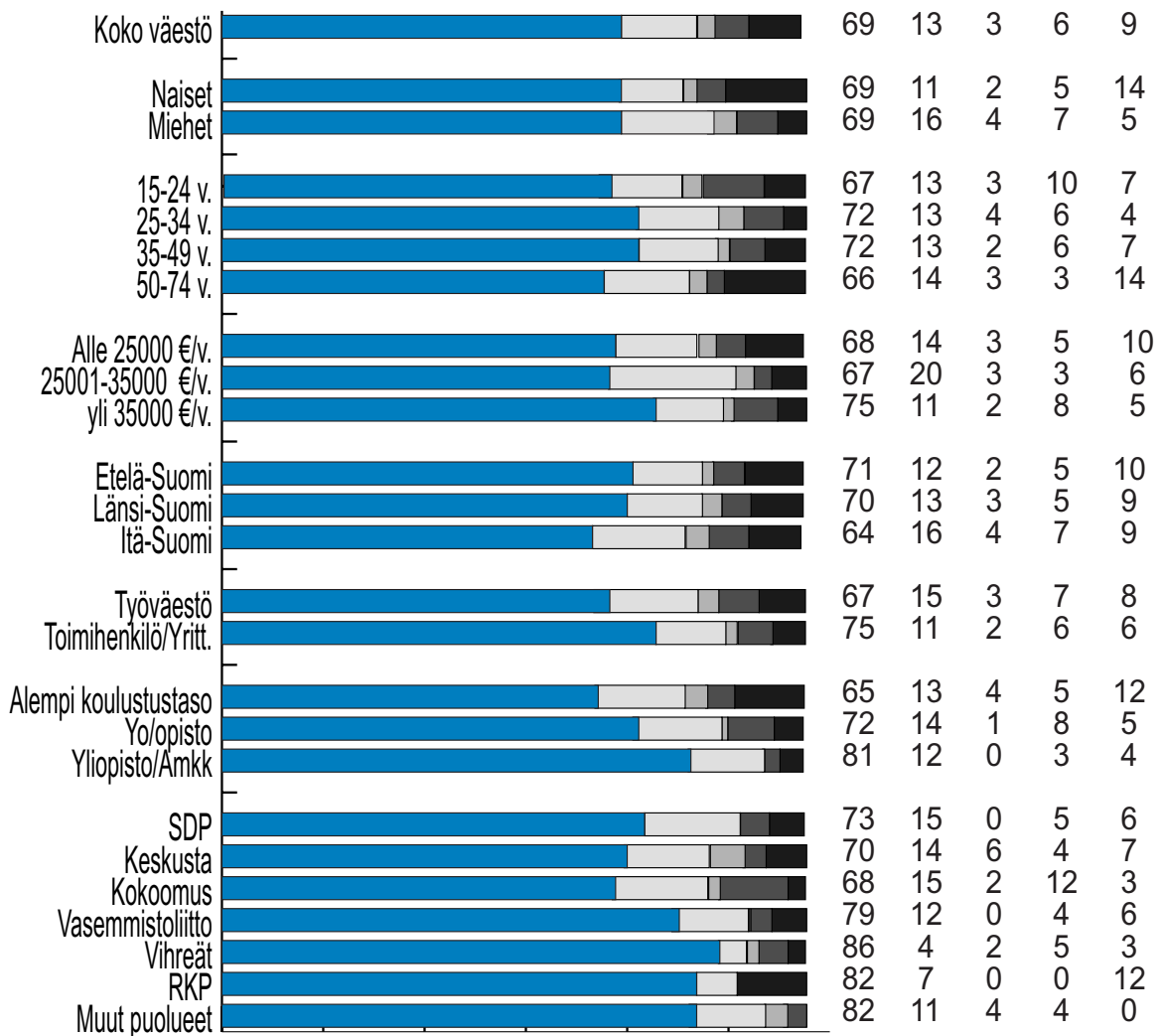
Julkaistaessa mainittava lähde:

Maanpuolustustiedotuksen suunnittelukunta, Tiedotteita katsauksia 1/2004

RAUHANTURVATOIMINNAN VALTUUTUS

"Suomen rauhanturvaamislaki mahdollistaa osallistumisen rauhanturvaamis- ja kriisinhallintatehtäviin, joilla on joko YK:n tai ETYJ:n valtuutus. Pitäisikö Suomen mielestänne...?"

- Osallistua vain YK:n tai ETYJ:n valtuutuksella toteutettaviin rauhanturvaamis- ja kriisinhallintatehtäviin
- Osallistua myös EU:n päätöksellä, ilman YK:n valtuutusta toteutettaviin rauhanturvaamis- ja kriisinhallintatehtäviin
- Osallistua myös Naton päätöksellä, ilman YK:n valtuutusta toteutettaviin rauhanturvaoperaatioihin
- Osallistua myös sekä EU:n että Naton päätöksillä, ilman YK:n valtuutusta toteutettaviin rauhanturvaamis- ja kriisinhallintatehtäviin
- Eos

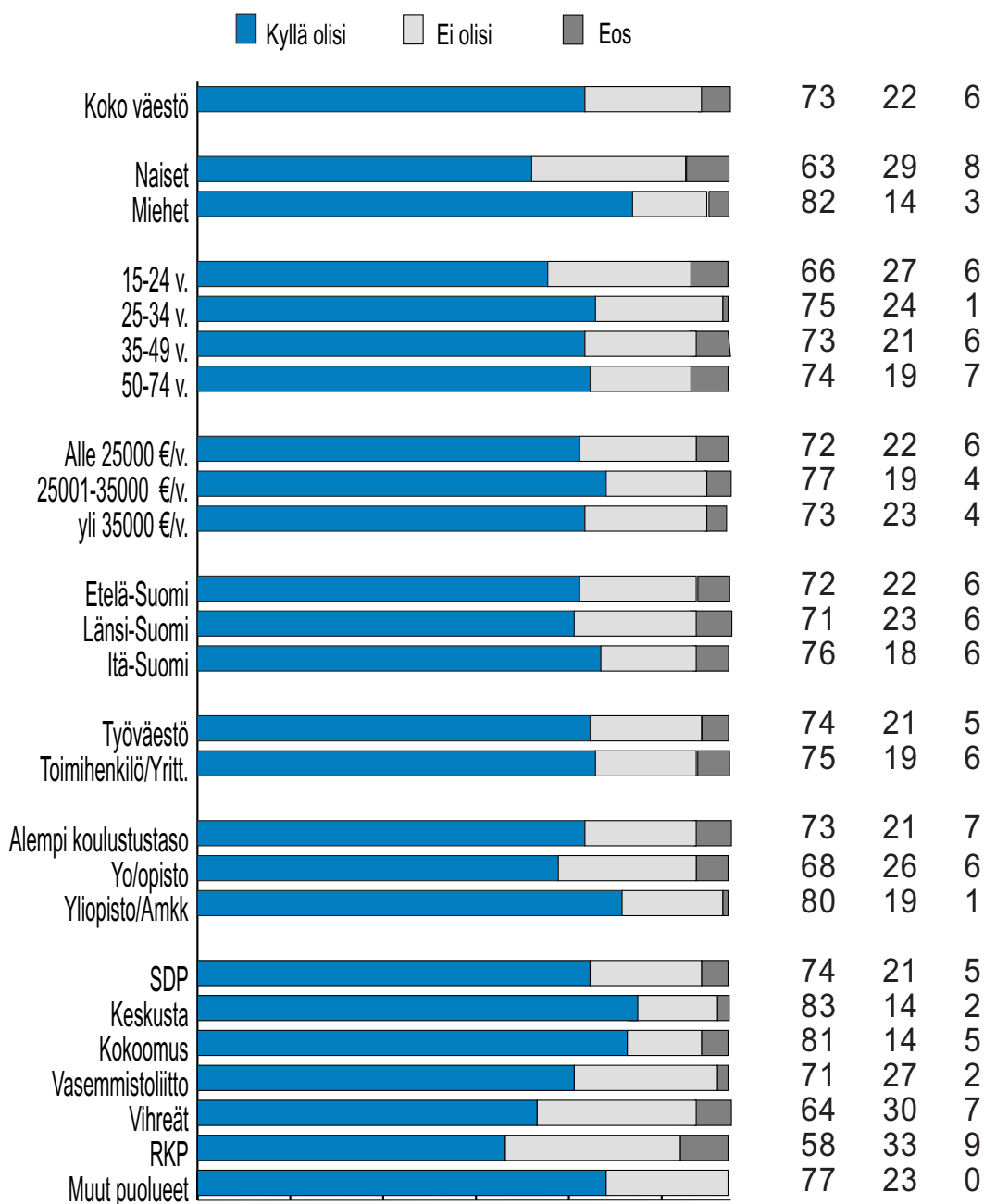

Julkaistaessa mainittava lähde:

Maanpuolustustiedotuksen suunnittelukunta, Tiedotteita katsauksia 1/2004

PUOLUSTUSTAHTO 2003

"Jos Suomeen hyökätään, niin olisiko suomalaisten mielestänne puolustauduttava aseellisesti kaikissa tilanteissa, vaikka tulos näyttäisi epävarmalta?"

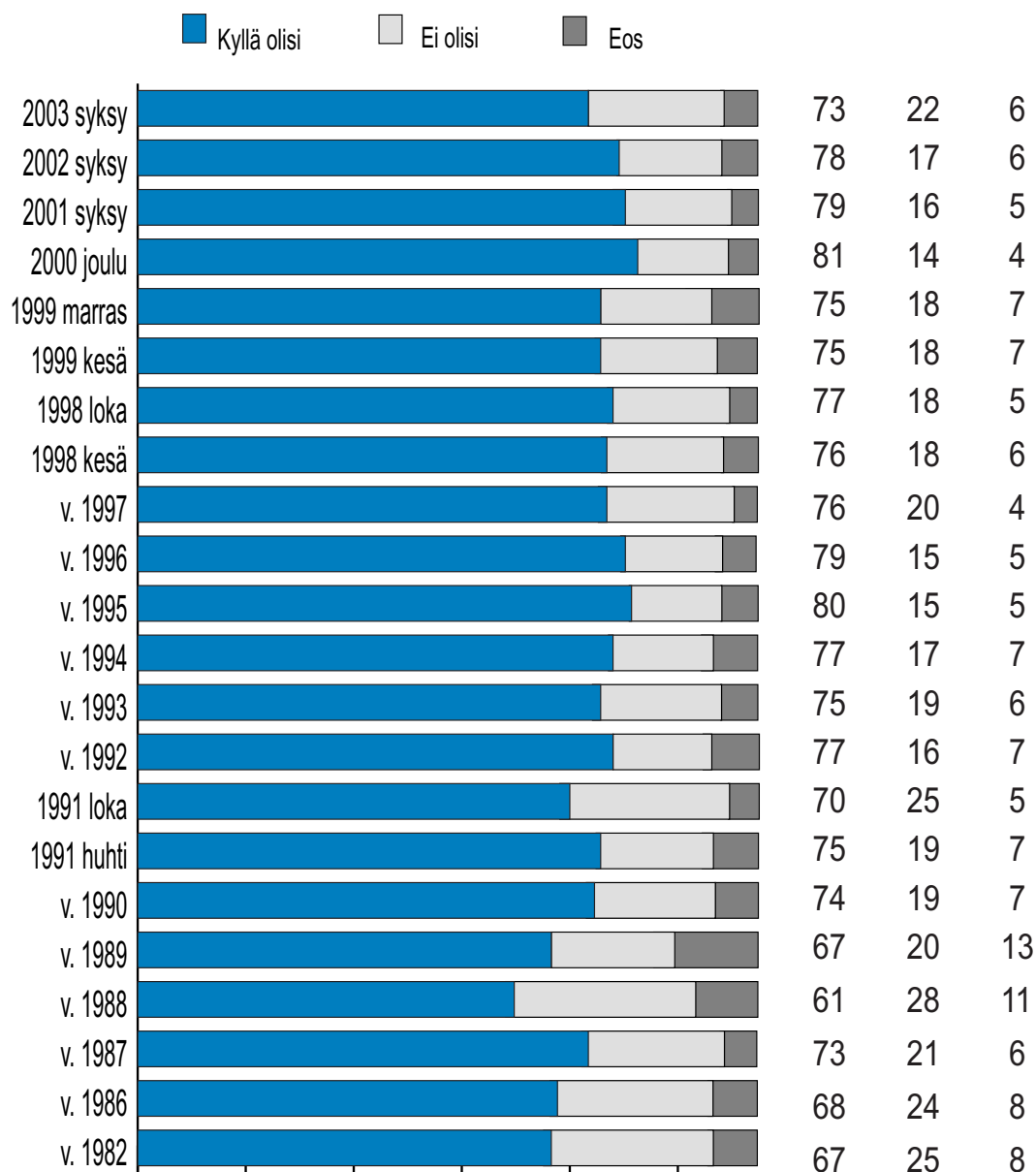

Julkaistaessa mainittava lähde:

Maanpuolustustiedotuksen suunnittelukunta, Tiedotteita katsauksia 1/2004

PUOLUSTUSTAHTO 1982 - 2003

"Jos Suomeen hyökätään, niin olisiko suomalaisten mielestänne puolustauduttava aseellisesti kaikissa tilanteissa, vaikka tulos näyttäisi epävarmalta?"

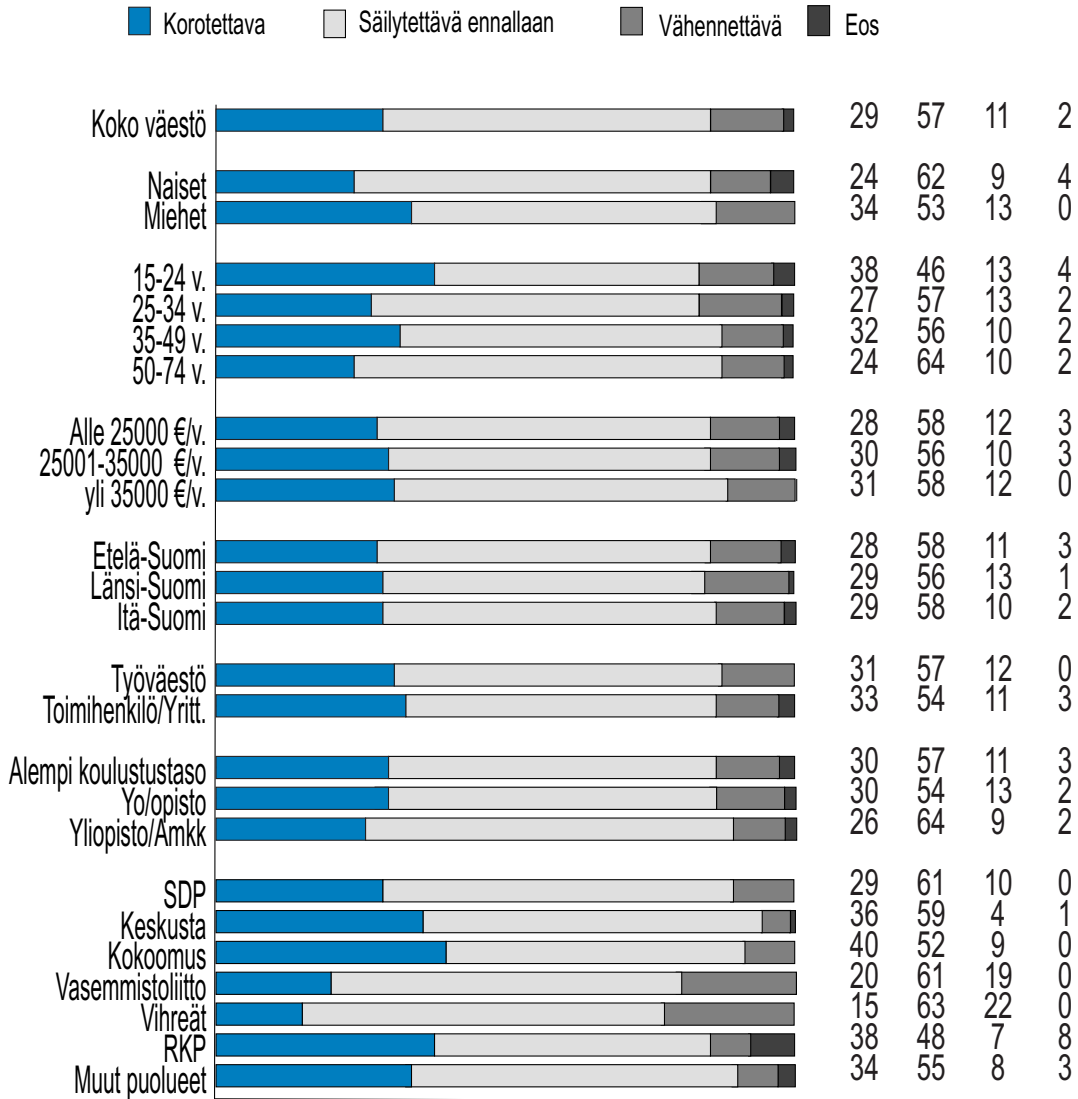

Julkaistaessa mainittava lähde:

Maanpuolustustiedotuksen suunnittelukunta, Tiedotteita katsauksia 1/2004

PUOLUSTUSMÄÄRÄRAHAT 2003

"Mikä on mielipiteenne puolustusvoimille myönnettävistä varoista?"

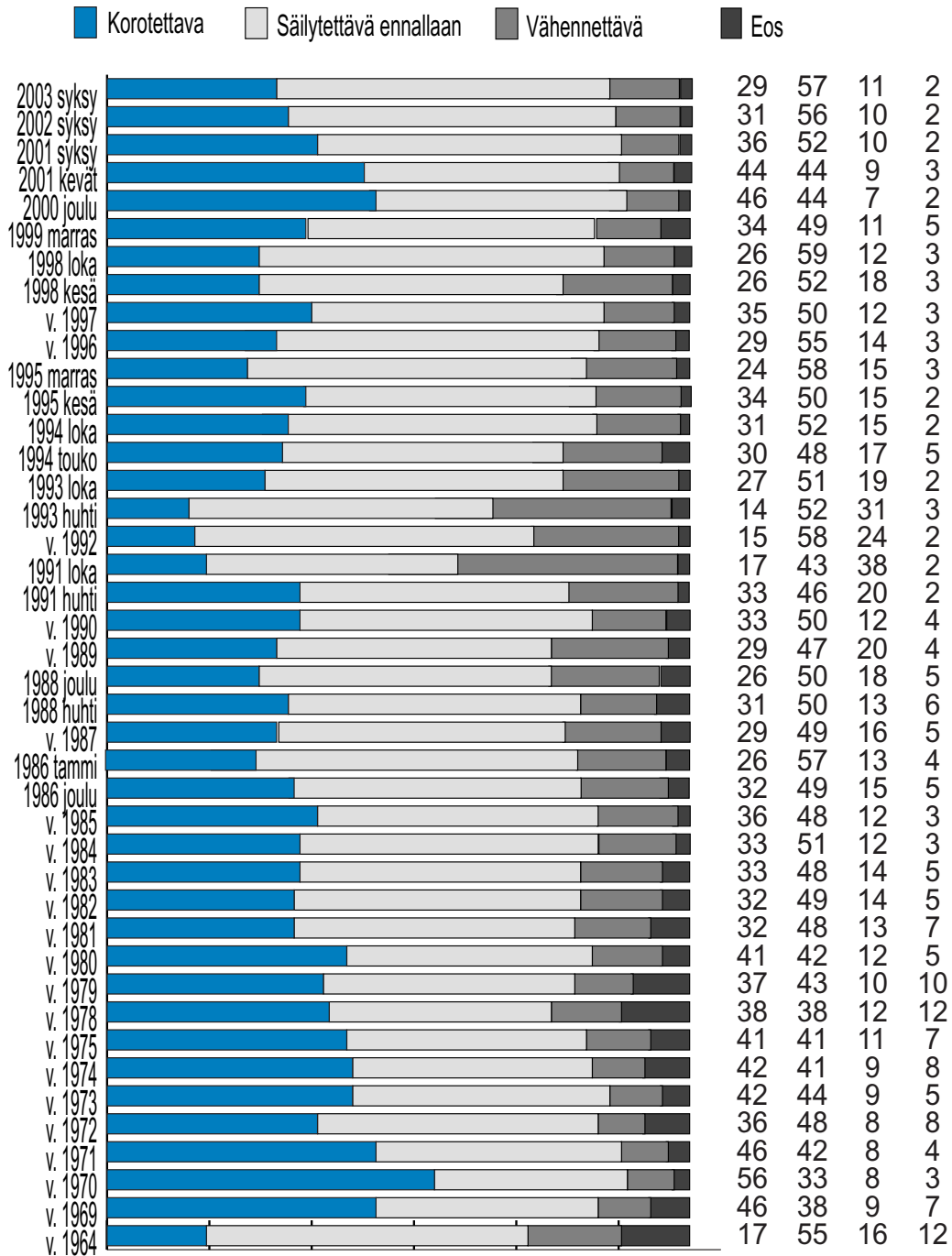

Julkaistaessa mainittava lähde:

Maanpuolustustiedotuksen suunnittelukunta, Tiedotteita katsauksia 1/2004

PUOLUSTUSMÄÄRÄRAHAT 1964 - 2003

"Mikä on mielipiteenne puolustusvoimille myönnettävistä varoista?"

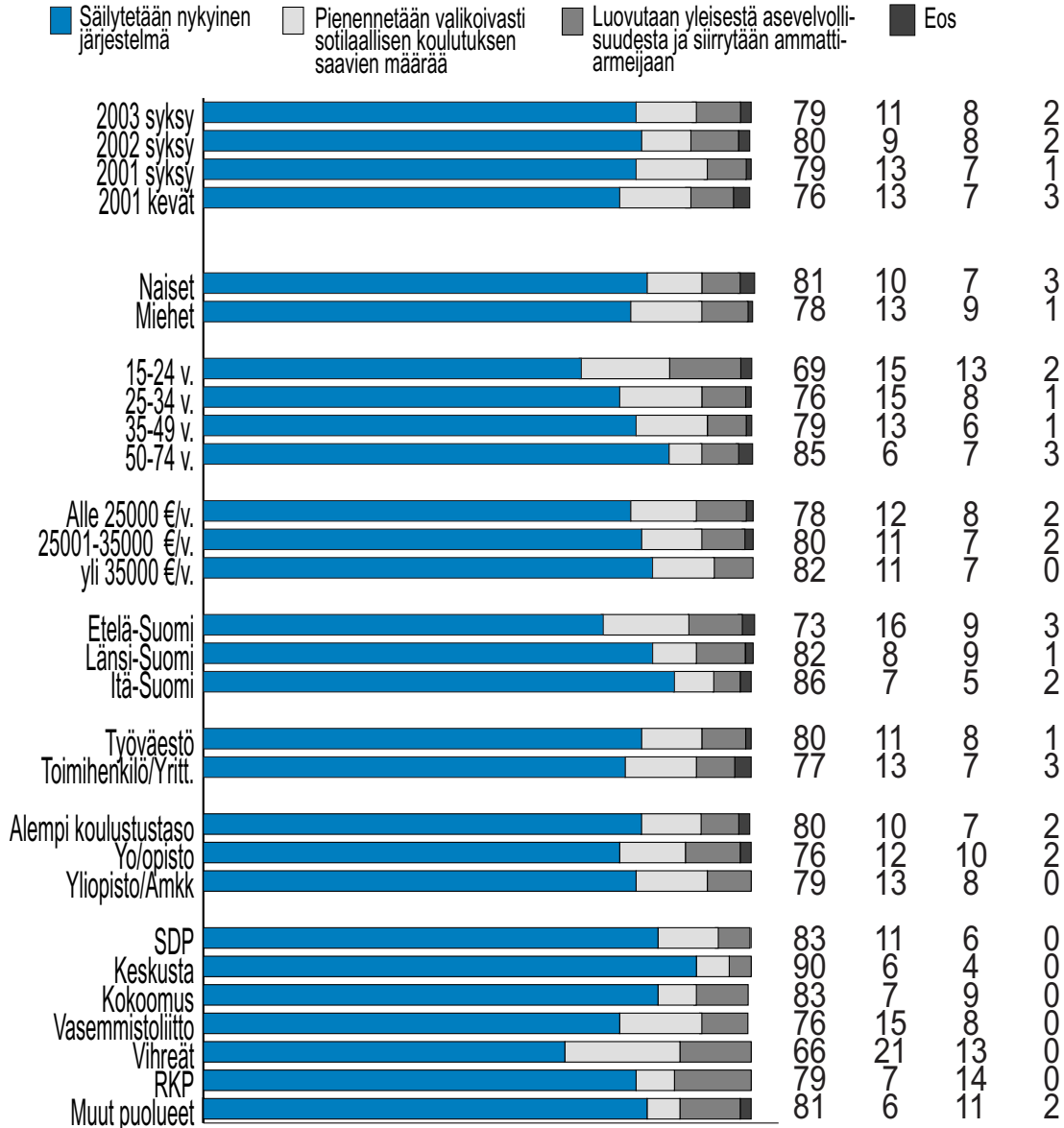

Julkaistaessa mainittava lähde:

Maanpuolustustiedotuksen suunnittelukunta, Tiedotteita katsauksia 1/2004

YLEINEN ASEVELVOLLISUUS

"Suomessa on käytössä miesten yleiseen asevelvollisuuteen perustuva puolustusjärjestelmä, jossa mahdollisimman suuri osa ikäluokasta saa sotilaallisen koulutuksen ja joka tuottaa suuren reservin. Pitäisikö nykyinen järjestelmä säilyttää vai siirtyä valikoivaan varusmieskoulutukseen, jolloin vain osa ikäluokasta saa sotilaallisen koulutuksen ja jolloin reservin määrä supistuisi vai kokonaan siirtyä palkattuun, henkilömäärältään pienempään ammattiarmeijaan?"

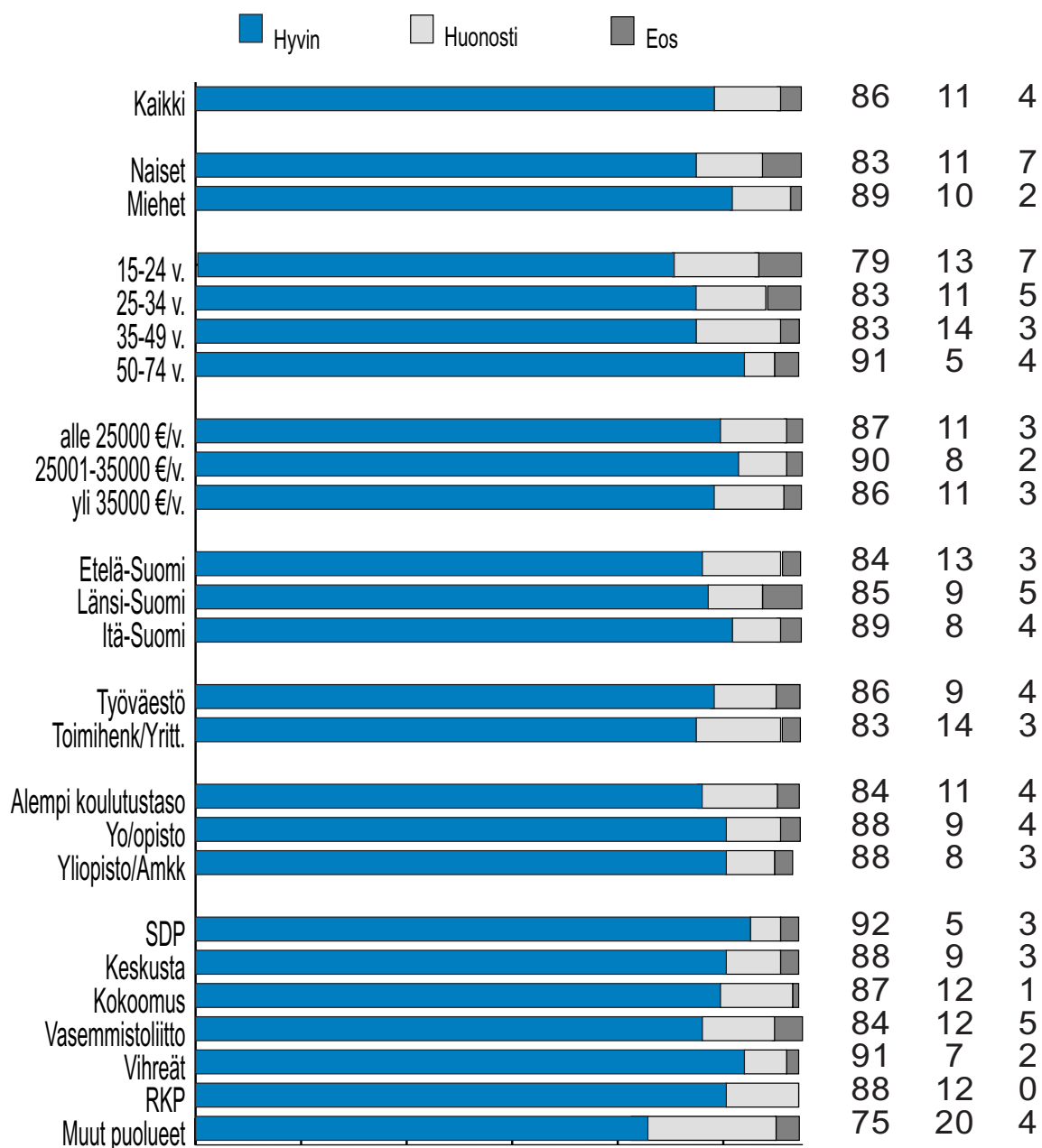

Julkaistaessa mainittava lähde:

Maanpuolustustiedotuksen suunnittelukunta, Tiedotteita katsauksia 1/2004

ULKOPOLITIIKAN HOITO SUOMESSA 2003

"Miten hyvin tai huonosti Suomen ulkopolitiikkaa on mielestänne viime vuosina hoidettu?"

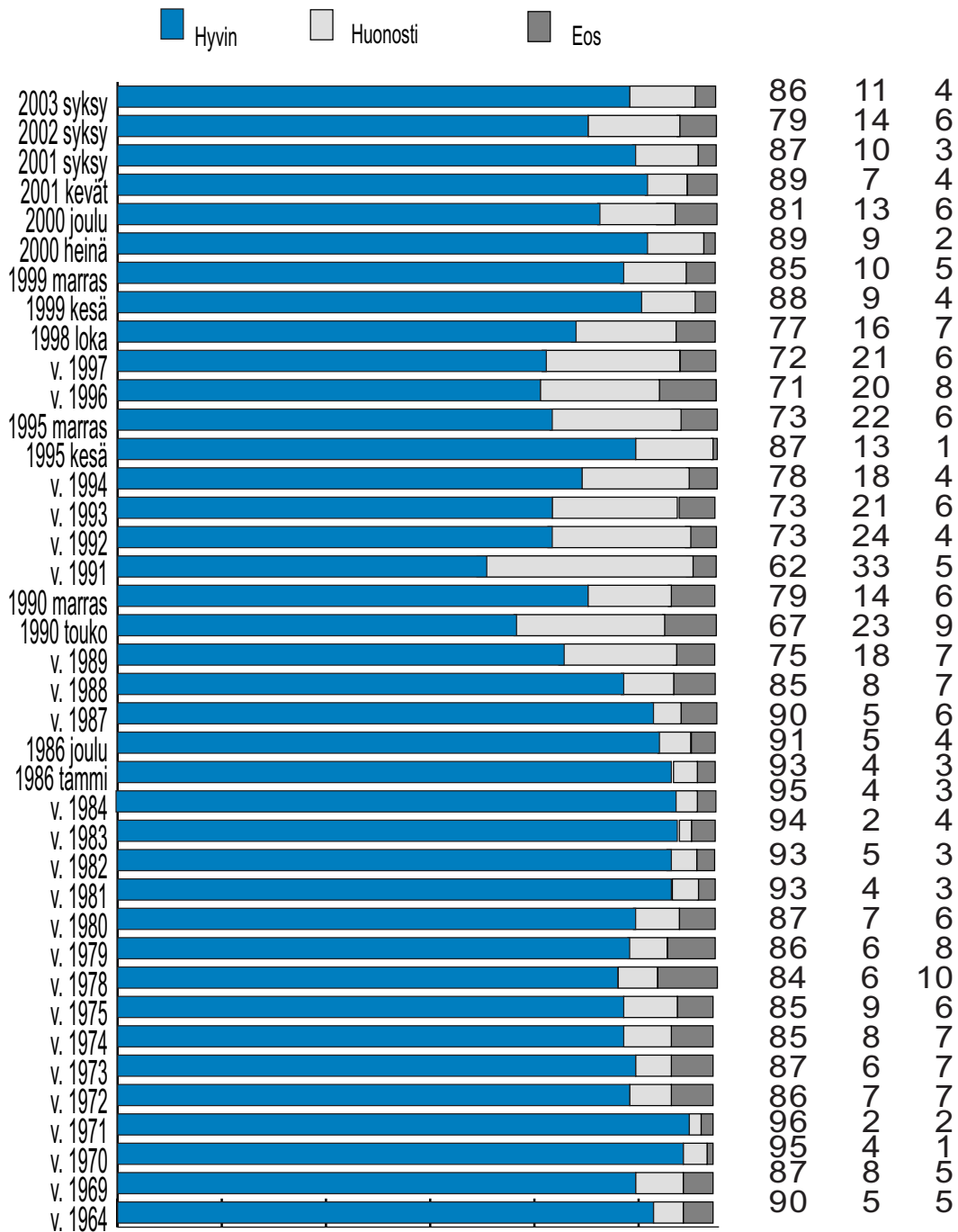

Julkaistaessa mainittava lähde:

Maanpuolustustiedotuksen suunnittelukunta, Tiedotteita katsauksia 1/2004

ULKOPOLITIIKAN HOITO SUOMESSA 1964 - 2003

"Miten hyvin tai huonosti Suomen ulkopoliittikkaa on Teidän mielestänne viime vuosina hoidettu?"

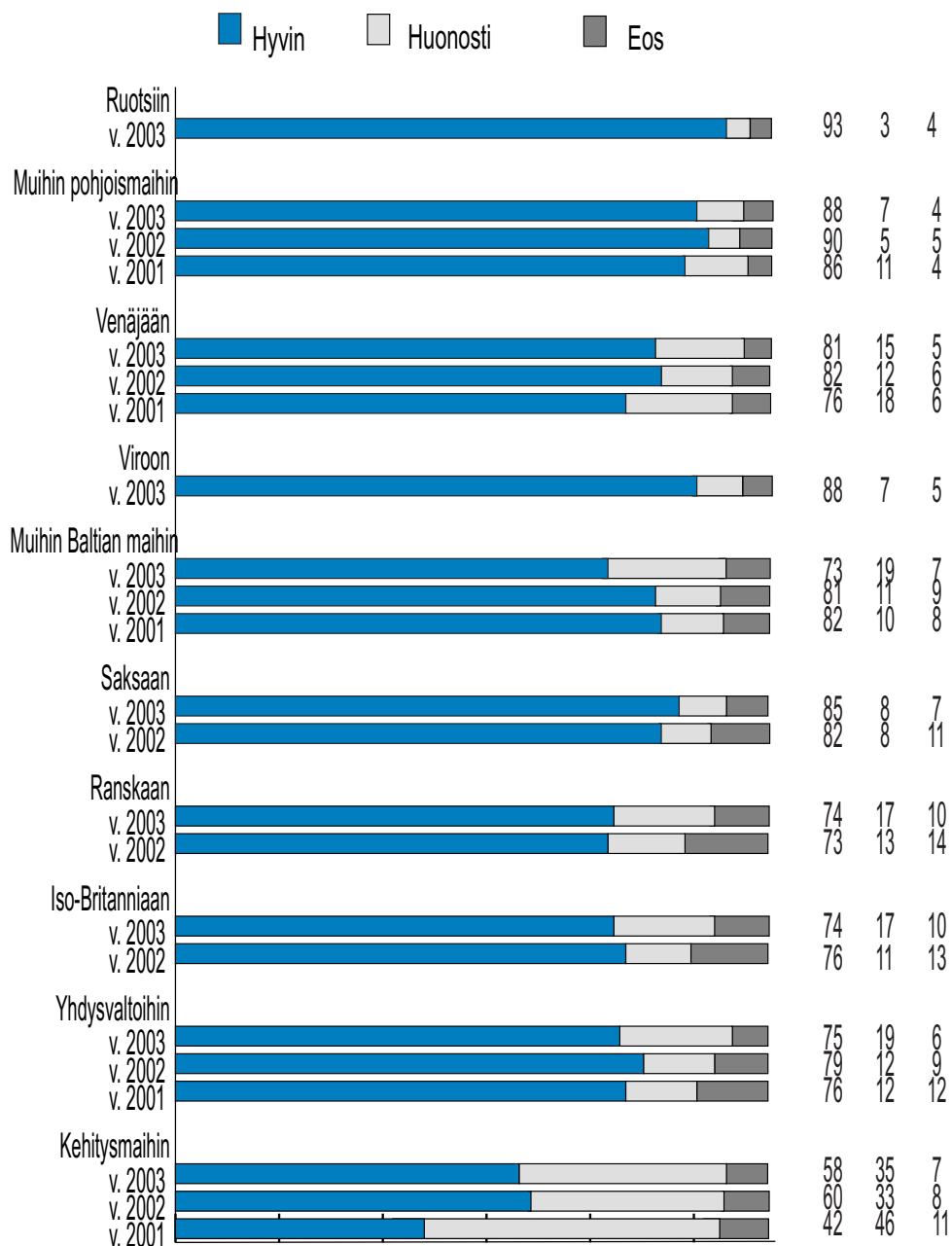

Julkaistaessa mainittava lähde:

Maanpuolustustiedotuksen suunnittelukunta, Tiedotteita katsauksia 1/2004

SUOMEN ULKOSUHTEIDEN HOITO

"Miten hyvin tai huonosti Suomi on hoitanut suhteitaan viime vuosina seuraaviin valtioihin?"

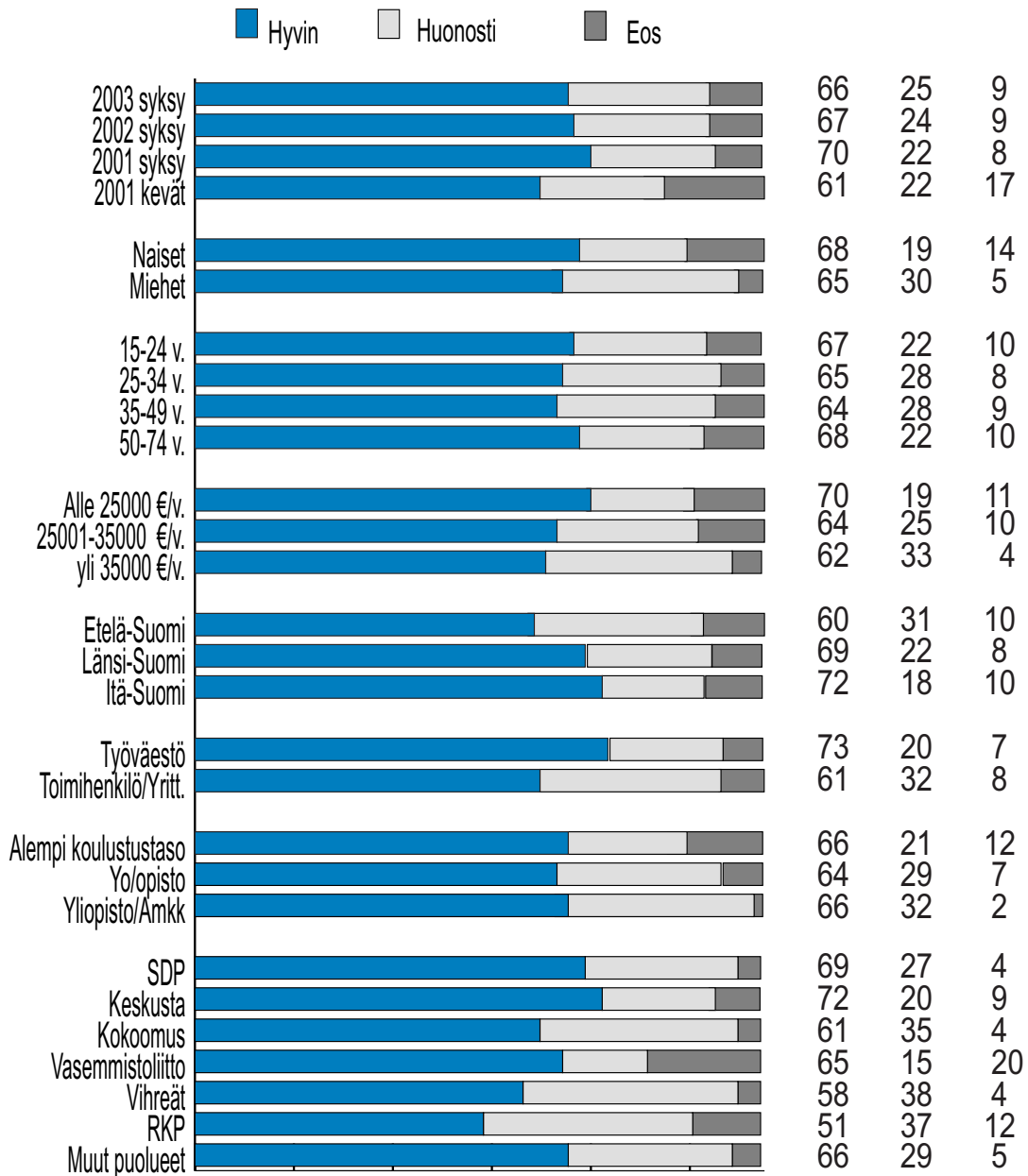

Julkaistaessa mainittava lähde:

Maanpuolustustiedotuksen suunnittelukunta, Tiedotteita katsauksia 1/2004

EUROOPAN UNIONIN ULKO- JA TURVALLISUUSPOLITIIKAN HOITO

"Miten hyvin tai huonosti EU:n ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa on mielestänne viime vuosina hoidettu?"

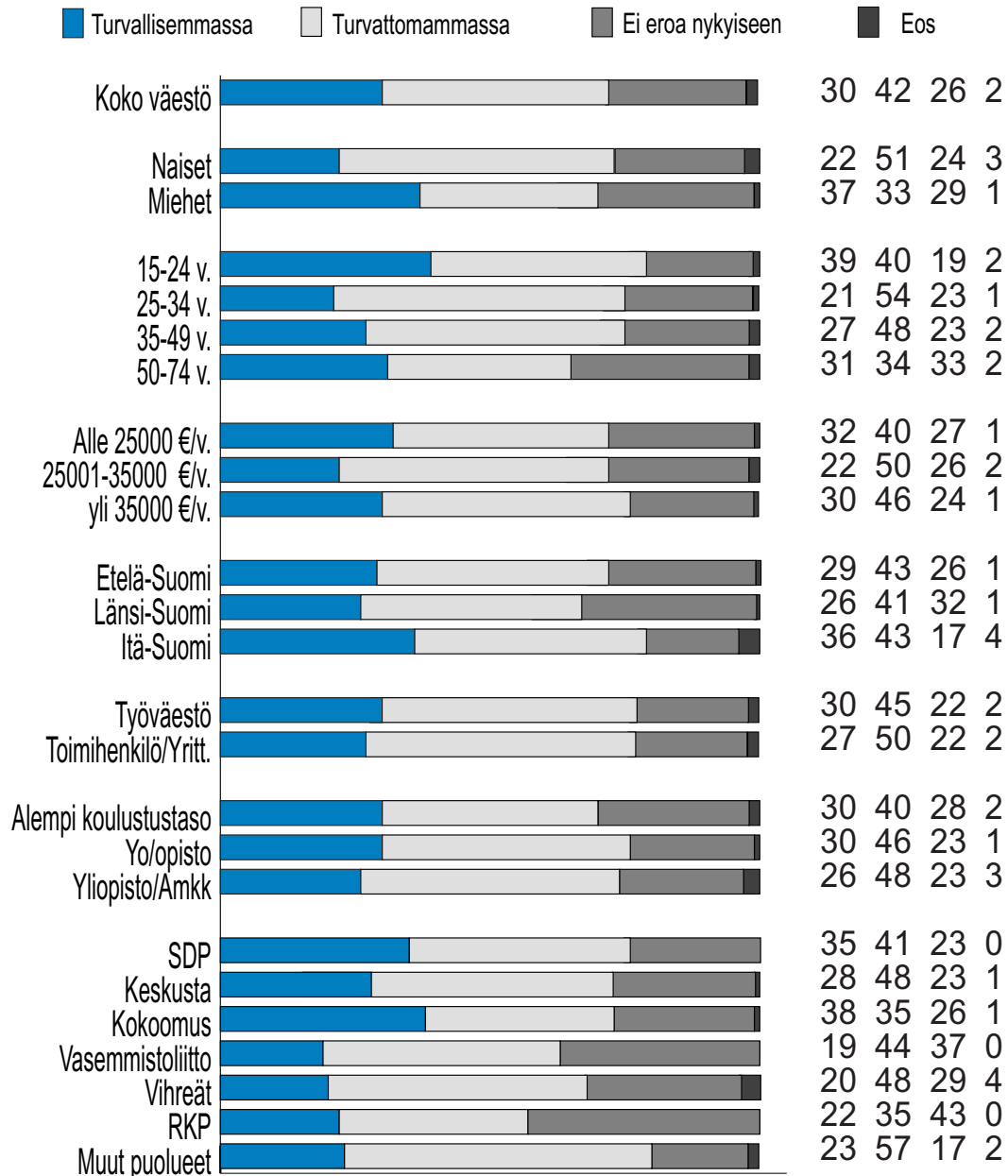

Julkaistaessa mainittava lähde:

Maanpuolustustiedotuksen suunnittelukunta, Tiedotteita katsauksia 1/2004

TURVALLISEMPI VAI TURVATTOMAMPI TULEVAISUUS 2003

"Jos ajattelette nykyistä maailmantilaa kokonaisuutena, niin uskotteko Suomen ja suomalaisten elävän seuraavan viiden vuoden aikana turvallisemmassa vai turvattomammassa maailmassa kuin nykyään?"

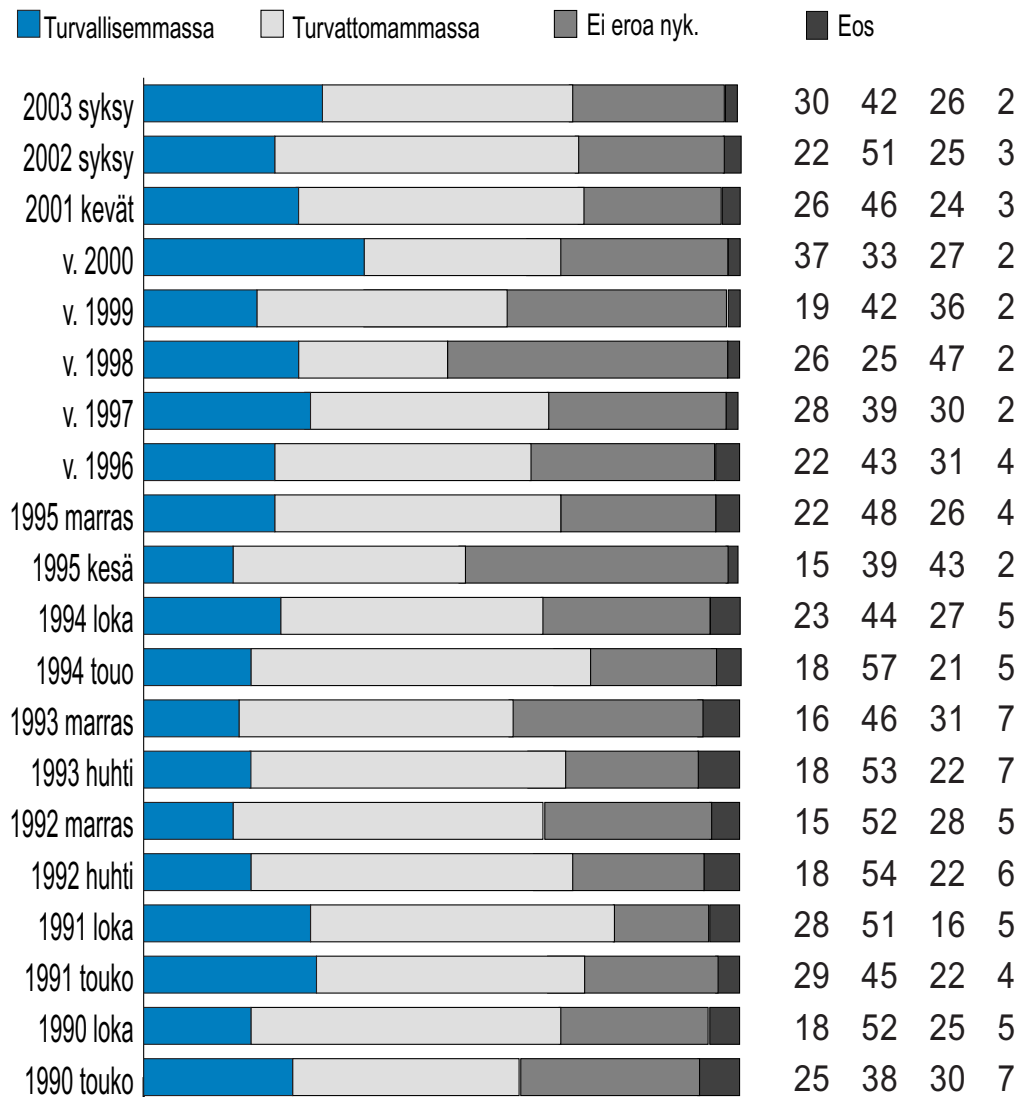

Julkaistaessa mainittava lähde:

Maanpuolustustiedotuksen suunnittelukunta, Tiedotteita katsauksia 1/2004

TURVALLISEMPI VAI TURVATTOMAMPI TULEVAISUUS 1990 - 2003

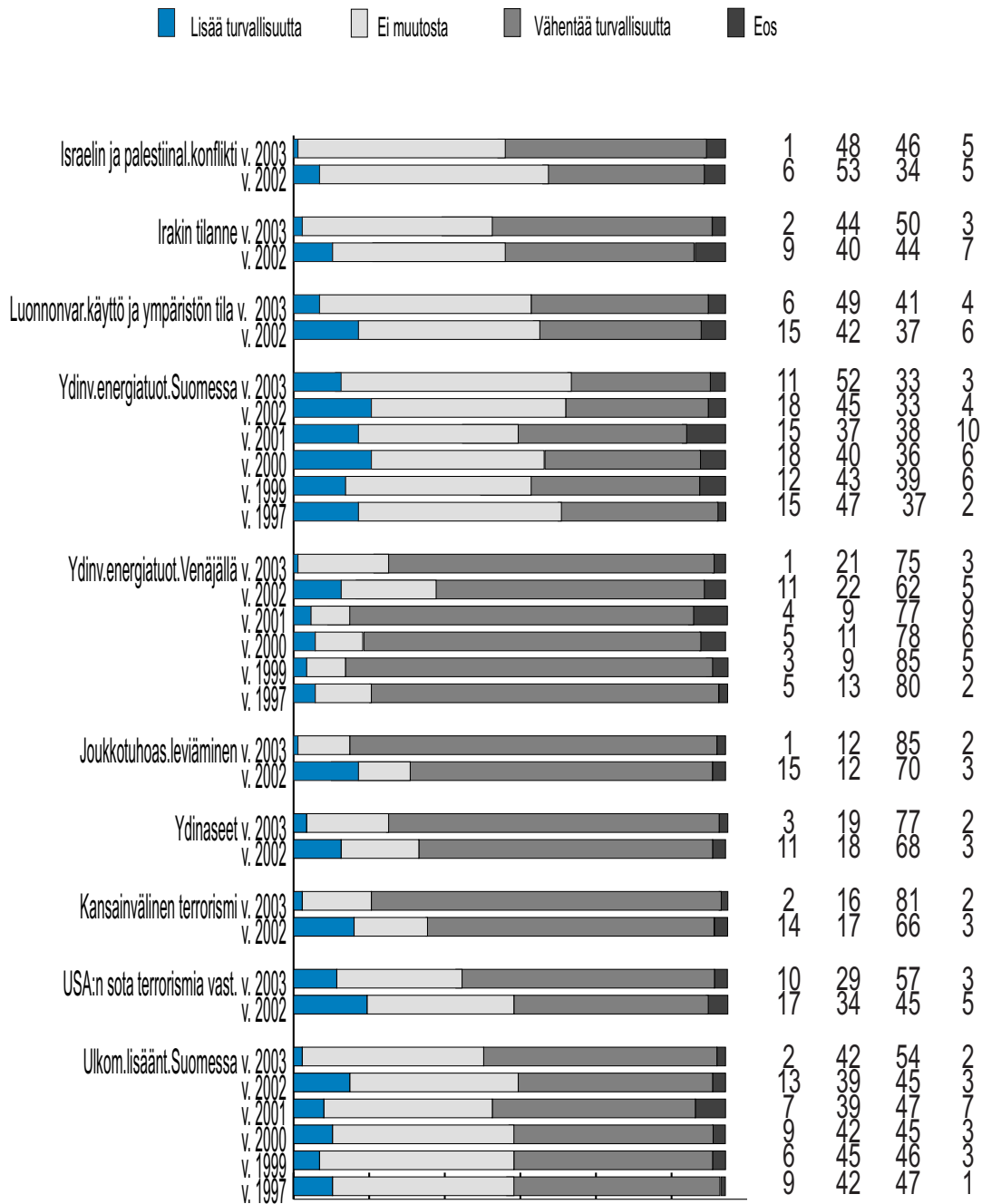
"Jos ajattelette nykyistä maailmantilaa kokonaisuutena, niin uskotteko Suomen ja suomalaisten elävän seuraavan viiden vuoden aikana turvallisemmassa vai turvattomammassa maailmassa kuin nykyään?"

Julkaistaessa mainittava lähde:

Maanpuolustustiedotuksen suunnittelukunta, Tiedotteita katsauksia 1/2004

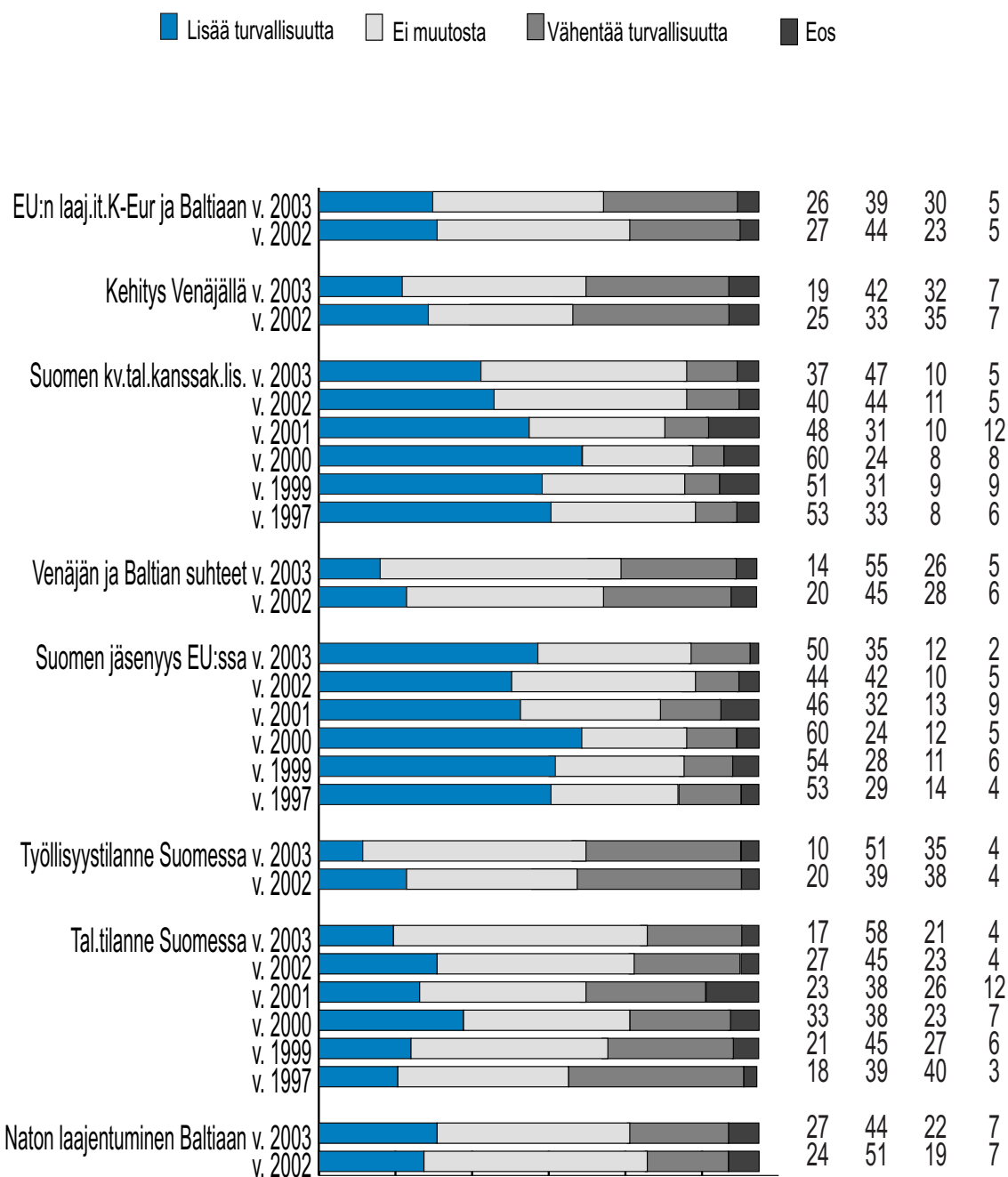
KANSALAISTEN TURVALLISUUDEN TUNTEESEEN VAIKUTTAVIA TEKIJÖITÄ 1997 - 2003

Julkaistaessa mainittava lähde:

Maanpuolustustiedotuksen suunnittelukunta, Tiedotteita katsauksia 1/2004

KANSALAISTEN TURVALLISUUDEN TUNTEeseen VAIKUTTAVIA TEKIJÖITÄ 1997 - 2003

Julkaistaessa mainittava lähde:

Maanpuolustustiedotuksen suunnittelukunta, Tiedotteita katsauksia 1/2004

MTS:n tutkimusjaosto 2003 - 2007

puheenjohtaja:	Toimittaja Jorma Hentilä
varapuheenjohtaja:	Tutkija Tom Lindahl
jäsenet:	Kansanedustaja Eero Akaan-Penttilä Lääninvalmiusjohtaja Markku Haranne Kansanedustaja Saara Karhu YTM Päivi Nevala Kansanedustaja Aila Paloniemi
asiantuntijat:	Eversti Jarmo Helenius Yksikön päällikkö Elina Kalkku Dosentti Erkki Teikari Hallintojohtaja Auni-Marja Vilavaara Tutkija Unto Vesa
sihteeristö:	Heli Santala, pääsihteeri Petri Kekäle, yleissihteeri

MTS:n puheenjohtajisto 2003 - 2007

puheenjohtaja:	päätoimittaja Lauri Kontro
varapuheenjohtajat:	kansanedustaja Reijo Laitinen ja kansanedustaja Tuija Nurmi.